Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 5 (3318 | 1942 оной январиин 6, вторник | СЭН 15 МҮНГЭН

„Арадуудай советскэ хани барисаанай гранит шулуун һуурие мүргэжэ арадуудые богоолшолго ба даралалгын хара туг шагтагалһан тонуулша фашистска корабль зомгоохон үйрхэй болтороо биса һурэхэл“.

(„ПРАВДА“)

СССР-эй АРАДУУДАЙ БҮЛЭ ЭБДЭРШЭГҮЙ НЭГЭН ЛАГЕРЬ МҮН

(„Правдын“ түрүү бэшэгһээ)

Эсэгэ оропоо хамгаалгын агуу-ехэ дайнай халуун шанга байдаануудай үедэ советскэ сэрэгшэд болбол немецко-фашистска дээрмэшэдтэ улам улам үлэмжэ горьтой ехэ сохилтонуудые хэжэ байна. Бузар булаантир фашистска долгин хадаа арадуудай ленинско-сталинска хани барисаанай үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан олонациональна хүсэн түгэлдэр советскэ гүрэнэй үндэр ехэ хана мүргэн бушэрна.

Бандит Гитлер болбол Улаан Армиин түрүүшын лэ урагшагүйдэлэй һүүлээр советскэ орондо национальна зүрилдөөнүүд гараха, национальностьнууд хоорондын тэмсэл бусалан гараха юм гэжэ бодоһон байгаа. Фашистнууд хадаа арадуудай эрхэ сүлөөе хабшажа харшалжа һурашанхай байна. Немецкэһээ бэшэ бухы арадуудта дураа гутан зэбүүрхэдэг ябадалаар тэдэнэй национальна даралалтынь, дунда зуунай һүйтэл һандаргалайнь политика нэбтэрһэн байха юм. Советскэ оронто национальна буһалгаанууд боложо Советскэ Союз халаа хуби хубнараа таһаран үнгха гэжэ тэдэ кабагай хара фашистска һотлуу политигууд хүлөөжэ ядалаг байгаа.

Гитлерэй нэгэ тоншье һаа бүлүүлиг алгуунь энэ юм. Советскэ ороной арадуудай нэгэн хамтын ажабайдалтар һууна. Эхэ оронойнгоо энхэ байдалай түлөө бүтээжэ байгаа ажалтараа нягта барисаатай байна. Мүн адли, советскэ эхэ оронойнгоо түлөө тэмсэлдэ нэгэн хамта байна. Советскэ арадуудай бүлэ соохи тэгшэ эрхэтэ арадуудай дунда түрүү болохо орол арад энэ тэмсэлэй гол хүнлэ хүшэрьень бэедээ үргэлэн ябана, Москва ба Ленинград болбол орол городуд мүн. Гэбэшье Москва ба Ленинградай түлөө манай ороно эжаһуугаа бухы национальностьнуудай боецүүд хамтыншга жагсаалда ябажа тулассалданз. Советскэ ороной городуудта тосхонуудта бултанаймнай зүрхэнтэ тон алги түрэл ба үнэтэй. Москва болбол бухы Советскэ Союзай столица мүн. Москва тээшэ дайсанай дүтэлжэ ябахала тбилисээрхин ба ереваняархинай, ташкентээрхин ба бакугайхинай нюур шарайнуудта шэрүүн хатуу ба сошордуу тэмдэг гараа һэн, тэд сухарима хатуу харюу сохилто абажа дайсанай шуһаа гоожуулан Москваһаа тунхарин сухарихала эдэнэй шарай баяруар толотожо, хүхюутэй тэрэлтэй болоно.

Большевик ёһоной ленинско-сталинска национальна политика болбол арһа яһанай илгаагаар хүн зоной тэгшэ бэшэ бэйдаг ябадалые эрид буруушаалаг ба шоолон үзэдэт юм. Советскэ хүнүүд бултааран эхэ түрэл оронойнгоо түрэһэн гараһан хубүүд басагадынь мүн. Эхэ оронмай геройнуудайнгаа баатаршалгануудаар омогорходог. Советскэ Союзай Герой ород хүн Алексей Александрович Иванов өөрынгөө нэрые мүнхэ алдараар суурхуулба, мүн энэн шэнги тон дали, Советскэ Союзай Герой украинец Платон Петрович Ткаченко, Советскэ Союзай Герой еврей Соломон Аронович Горелик гэгшэд нэрэ солоёо суурхуулба.

Советскэ эхэ ороноо шэн зоригтойгоор хамгаалагша Истрафуил Мамедовтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгоһон ябадал азербайджанска арадта баясхалантай ушар болоһон юм.

Советскэ газар үһаяа аршалха хэрэгтэ Советскэ Союзай бухы национальностьнууд хэбгадалсажа байна. Ажабайдалнай хаа хаанатүй сэрэгэй туримда оронхой. Партийна, советскэ, олонитын организацинууд гансахан лэ фронт тухайдаал һанал бодолоо табина. Улаан Армидэ колхозно моридые бэлэдхэхэ хүдэлөөн Киргизскэ республикын колхозуудта үргэнөөр дэлгэржэ байна. Энэ патриотическа хэрэгэй түсхэлшэнь «Кзыл Аскер» артель (Фрунзенскэ область) мүн байба, энэ артель 50 морь үгөө. «Кенеш» гэжэ артелийн колхозчинууд 35 морь шэлэжэ эмээл тоногтойнь үгэхэнь.

Улаан Армиин боецүүдэй гэр бүлэнэр национальна республикануудта халуун анхарал ба ханагтай хүндэтэй хандалгаар хүреэлгэдэнхэй. Узбекистанда улаан-армеецүүдэй бүлэнэртэ туһалха фонд байгуулагдана, үгэлһэн түрэлхидыень харууһалха тэдхэхэ ябадал эмхидхэгдэнэ, дайнда оногшодой гэр байрые заһабарилна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын энэ дайнда манэй аргидууд мантаяа хамта байна гэжэ советскэ сэрэгшэд мэдэнэ. Сэрэгшэдэйнгээ тухай арадай дуушэд, акынууд, поэтүүд героическа үльтэр онтохонуудые зохёоно.

Советскэ эхэ ороной оборонын фондо бухы советскэ республикэнуудһаа элбэг ехэ юумэн ороно. Бурят-Монголдохи Хориин аймагай колхозууд оборонын фондо 12 центнер тоно, 41 центнер мяха, 1.850 килограмм ноохо, 450 хониной арһа тушаагаа. Казахстанда колхозуудынь хонидойнгоо нооно ба арһа ажалта үдэрнүүттээ хубнахэгүй гэһэн шиидхэбэри абажа байна. Энээгээрээ улаан сэрэгшэдтээ оолон дэгэл ёёхо ба валенка нэхэхэ юм.

Советскэ Союзай аралуудэй эбтэй эетэй айл бүлэ болбол советскэ эхэ ороноо хамгаалгада, фронтдо туһалалгада бухы зөөриеэ, бухы резервээ элгүүжэ байна. Алдар габьята Улаан Армии болбол манай нефть, манай таряан, манай хүбэн хлопогто дугтыншажа ябаа дайсанай замые хаабэ. Алдар габьята Улаан Армии болбол олонациональна советскэ арадай ажал ба байдалые хамгаалан сахижа ба'на. Эхэ оромнай энэ һүрөөтэ түүхэтэ минутада СССР-эй арадуудай бүлые «Улаан Армиян, Улаан Флотоо» шэн зоригтойгоор дэмжэжэ байгаа нэгэн, өбдэршэгүй лагерь болгобо. Советскэ тыл гээшэ мүнөөнэйхи шэнги нимэ бата бэхи хэзээшье байгаагүй юм» (Сталин).

Гитлер ба тэрэнэй банда болбол тоншье мунхаг эрьюу ба дээрмэшэ шуналдаа найража, советскэ орон дотор национальностьнуудхоорондын зүрилдөөн ба наншалдаан болохо юм гэжэ бодоһон байгаа. Тиигэжэ ёһоор ехэ алдуу хээ. Арадуудай советска хани барисаанай гранит шулуун һуурие мүргэжэ арадуудые богоолшолго ба даралалгын хара туг шагтагалһан тонуулша фашистска корабль зомгоохон үйрхэй болторсо биса һурэхэл. Олонациональна советскэ гүрэние Ленин—Сталинай илгаатата туг бүрхөөн гэрэлтүүлнэ. Советскэ эхэ оронойнгоо түлөө, агуу-ехэ Сталинайнгаа түлөө СССР-эй бухы арадуудай хубүүд зоригтой зүрхэтэйөөр байлдаанда орожо байна.

В. М. Молотовтой норвежскэ посланник господин Андворд гэгшэ уулзаба

СССР-тэ һууха Норвегиин онсо ба бүрин эрхэтэ шэбэ посланник господин Р. О. Андворд гэгшэ январиин 3-да гадзада хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр В. М. Молотовтой уулзаба.

ҺҮҮЛЭЙ ЧАСТА

1941 ОНОЙ ДЕКАБРИИН 25-ҺАА 31 ХҮРТЭРХИ ҮЕДЭ БАРУУН-УРДА ФРОНТЫН СЭРЭГҮҮДЭЙ БУЛЯАН АБАҺАН ТРОФЕЙ

Уридшалан абтаһан хүсэдбэшэ (баримтаар, манай Баруун-Урда фронтын сэрэгүүд 1941 оной декабриин 25-һаа 31 хүртэрхи үедэ 22 танк, 122 ехэ буу, 80 миномет, 128 пулемет, 42 автомат, 1000 винтовко, 210 автомашина, 65 мотоцикл, 3 радиостанци, ашаа тээһэн 180 мори тэргэ, 7000 гаран минэ, 13.536 снаряд, винтовкын 200.000 һомо буляан абаба. Мүн энэ үедэ хоёр немецкэ штаб, ашаа ба дайсанай амиды хүсэнүүдые тээжэ ябаһан 745 автомашина, 5 танк, 21 ехэ буу, 15 станково пулемет, ашаа тээһэн 552 мори тэргэ үгы хэгдэһэн байна.

Декабриин 25-һаа 31 хүртэр 10.000 гаран немецкэ солдат ба офицер үгы хэгдэз.

1941 ОНОЙ ДЕКАБРИИН 28-ҺАА 1942 ОНОЙ ЯНВАРИИН 2 ХҮРТЭРХИ ТУРША СОО КРЫМДЭ КАВКАЗСКА СЭРЭГҮҮДЭЙ БУЛЯАН АБАҺАН ТРОФЕЙ

Хүсэд бэшэ (баримтын ёһоор, 1941 оной декабриин 28-һаа 1942 оной январиин 2 хүртэрхи үедэ Керченскэ хахад арал дээрэ болоһон бэйлдаанда доороо тодорхойлогдоһон трофей абтаба: 3000 винтовко, 150 автомат, 50 станково пулемет, 48 ехэ буу, 20 миномет, 1000 гаран мотоцикл, ашаатай 250 машина, 115 хүнгэн машина, 33 автобус, 256 морин, мүн тэрэшэлэн һомо хэрэгсэлтэй, эдеэ хоолой зүйлтэй ба сэрэгэй бусад хэрэгсэлтэй складууд болоно.

Гансахан Феодосидо 2000 гаран немецүүд ба румынууд үгы хэгдэбэ.

СОВИНФОРМБЮРО.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй тогтоол

Улаан Армиин дээдэ начальствующи составай нюурнуудта сэрэгэй нэрэзэргэнүүдые олгохо тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй **тогтоохонь:**

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1940 оной майн 7-ой Указаар тогтоогдоһон сэрэгэй нэрэзэргэнүүдые Улаан Армиин дээдэ начальствующи составтай дооро дурсагдаһан нюурнуудта олгохо:

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТЫН НЭРЭЗЭРГЫЕ

1. **Белов** Павел Алексеевичтэ.
2. **Лелюшенко** Дмитрий Васильевичтэ.

ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ СЭРЭГҮҮДЭЙ ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТЫН НЭРЭЗЭРГЫЕ

1. **Кириченко** Иван Тимофеевичтэ.
2. **Ковалев** Иосиф Нестеровичтэ.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОРОЙ НЭРЭЗЭРГЫЕ

1. **Аргунов** Николай Емельяновичта.
2. **Варенников** Иван Семеновичто.
3. **Голушкевич** Владимир Сергеевичтэ.
4. **Лагуткин** Емельян Сергеевичтэ.
5. **Любарский** Степан Ивановичта.
6. **Осликовский** Николай Сергеевичтэ.
7. **Пичугин** Иван Павловичта.
8. **Сиязов** Михаил Александровичта.
9. **Трубников** Кузьма Петровичто
10. **Фирсов** Павел Андреевичтэ.

АРТИЛЛЕРИИН ГЕНЕРАЛ-МАЙОРОЙ НЭРЭЗЭРГЫЕ

1. **Леселидзе** Константин Николаевичта.
2. **Пласков** Григорий Давыдовичта.

ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ СЭРЭГҮҮДЭЙ ГЕНЕРАЛ-МАЙОРОЙ НЭРЭЗЭРГЫЕ

1. **Брагин** Георгий Михайловичта.

ИНТЕНДАНТСКА АЛБАНАЙ ГЕНЕРАЛ-МАЙОРОЙ НЭРЭЗЭРГЫЕ

1. **Антипенко** Николай Александровичта.
2. **Сурков** Константин Вениаминовичта.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй түрүүлэгшэ И. СТАЛИН.
ССР Союзай Совнаркомой Хэрэгүүдые зохилэгшэ Я. ЧАДАЕВ.

Москва, Кремль,
1942 оной январиин 2.

Шэнэ жэлээр дашарамдуулан Великобританиин король Георг VI гэгшэдэ СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. И. Калининай элигээһэн амаршалгын телеграмма

Шэнэ жэлээр дашарамдуулан шүргэһэн минии үнэн зүрхэнэй амаршалгые ба Великобританиин бэйлдаанда шалгарһан арми ба уһан-сэрэгэй флодто амжалта туйлахыень хүсэһэн минии хүсэлые Ехэ дээдэ Та хүлеэн абыт.

Хамтымнай дайсан болохо германска агресситэй тэмсэхэ шухала асуудалнууд тушаа Великобританиин гадаада хэрэгүүдэй министрын Москвада байха үедэ илгаяа бэхижэһэн манай хоёр ороной правительстванууд нэгэдэмэл үзэл бодол болбол пайсэгние бута соохо ба илаһанайнгаа һүүлэ өөһэдынтөө ба бусад бухы эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудай интерестэ саашадаа хамтаран ябуулха хэрэгүүдэйнгээ үндэһэ һуури болоно.

МИХАИЛ КАЛИНИН.

Шэнэ жэлээр дашарамдуулан СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. И. Калининда Великобританиин король Георг VI гэгшын элигээһэн амаршалгын телеграмма

Шэнэ жэлээр дашарамдуулан г-н түрүүлэгшэ Танда эрхим амаршалгые хүргэжэ, хамтынгаа дайсанай дииндэхэ саг үдэрые хурдадхан ойротуулхын тулада ехэ юумые үйлдэһэн зүрхэтэ советскэ армиин таһаралтагүй амжалтануудые түйлан байхынь хүсэн юреөнэб.

Би болбол Москвагаа СССР-эй Правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй өөрынгөө гадазда хэрэгүүдэй министрын хэлсээ хэһэнэй тухай мэдэхэ золтой байбаб. Хэлсээ хэһэн дээрэһээ элирһэн нэгэдэмэл үзэл бодолнай дайнай үедэхи манай хоёр арадай холбоое бэхижүүлжэ, илалтын һүүлэ өб найрэмдалай хэрэгые эмхидхэхэ ябадалда тэдэнэй хоорондо тон нягта хани барисаа тогтоохо байха.

ГЕОРГ VI.

Шэнэ жэлээр дашарамдуулан СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. И. Калининда Великобританиин король Георг VI гэгшын элигээһэн амаршалгын телеграмма

Шэнэ жэлээр дашарамдуулан г-н түрүүлэгшэ Танда эрхим амаршалгые хүргэжэ, хамтынгаа дайсанай дииндэхэ саг үдэрые хурдадхан ойротуулхын тулада ехэ юумые үйлдэһэн зүрхэтэ советскэ армиин таһаралтагүй амжалтануудые түйлан байхынь хүсэн юреөнэб.

Би болбол Москвагаа СССР-эй Правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй өөрынгөө гадазда хэрэгүүдэй министрын хэлсээ хэһэнэй тухай мэдэхэ золтой байбаб. Хэлсээ хэһэн дээрэһээ элирһэн нэгэдэмэл үзэл бодолнай дайнай үедэхи манай хоёр арадай холбоое бэхижүүлжэ, илалтын һүүлэ өб найрэмдалай хэрэгые эмхидхэхэ ябадалда тэдэнэй хоорондо тон нягта хани барисаа тогтоохо байха.

ГЕОРГ VI.

Шэнэ жэлээр дашарамдуулан СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. И. Калининда польско республикын президент Владислав Рачкевич гэгшын элигээһэн амаршалгын телеграмма

Барагдахаяа байгаэ энэ жэлэй турша соо Польша ба Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хоорондо һайн дурэнай фундамент һуури табигдаһан байна. Энэ һуури болбол хамтынгаа дайсанэй урдаһаа эсэргүүсэхэ хамтын тэмсэлдэ бэе бэедээ этигэлсэжэ хани барисаатай байха ябадал дээрэ үндэһэлэнхэй. Энэ хани барисаан болбол союзнигуудтаяа хамта бидэнэй тэмсэжэ байгаа хэрэгые жабхаланта баяраар эсэслэхэ ябадалда дэмжэлсэхэ ба мүн тэрээнинемнай ушөө бүлэ бэхи болгожо үгэхэ байна гэһэн бата найдалгые шэнэ жэлээр дашарамдуулан хүсэхэ байнаб. Тиигэхэ зуураа, господин түрүүлэгшэ, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай арадуудта зол жаргалые ба мүн тэдэ арадуудай героическа арминуудта амжалтануудые сэдьхэлэй гүнһөө хүсэһэнинемни тогтоон абахые Таниие гуйнаб.

ВЛАДИСЛАВ РАЧКЕВИЧ.

Шэнэ жэлээр дашарамдуулан польско республикын президент Владислав Рачкевич гэгшэдэ СССР-эй Верховно Советэй президиумэй түрүүлэгшэ М. И. Калининай элигээһэн амаршалгын телеграмма

Господин президент, шэнэ жэл болоһонтой дашарамдуулан Танда эрхим һайнные хүсэхэ зуураа эрхэ сүлөөтэ бухы арадуудай айхабтараар дурагүйлхэн үзэн ядажа байгаа хамтын дайсанай урдаһаа тэмсэхэ хэрэгтэ мүнөө нэгэдээд байһан Советскэ Союз ба Польско республикын арадуудай дайсанаа сүм бута хяа сохижо түүхэтэ зоригтонуулаг бэлүүлхэ ябадалдань хэлбэришэгүйгөөр этигэжэ байһан мэдэрэлээ Танда элигээнэб.

Польско арадта тохёолоһон ажаһуудалайнь тон үндэ хүшэр үень мүнөө хаа үнгэрөөд, Польско гүрэнэй национальна хүгжэлтэ батаруулха сагынь холо бэшэ болоо гэһэн этигэлые мэдүүлхые зубшөөгыт.

МИХАИЛ КАЛИНИН.

Советскэ Информбюроһоо

Январиин 2-ой үдэшын мэдээсэл

Январиин 2-ой туршада фронтын хэдэн участогуудта манай сэрэгүүд, хатуу штанга эсэргүүсэлтэнүүдые хэжэ шэнэ рубежнүүдые эзэлхэ гэһэн дайсанай һэдэлгые гэдэргэнь сохин, урагшаа дабшаха ябадалаа үргэлжэлбэ. Манай сэрэгүүд **Малоярославец** гэжэ городые ба хэдэн һуурин газарнуудые эзэлбэ.

Декабриин 31-эй туршада, урда мэдээсэһэнэй ёһоор, 12 немецкэ самолет бута сохигдоһон бэшэ. харин 31 немецкэ самолет бута сохигдоһон байгаа.

Январиин 1-эй туршада 28 немецкэ самолет үгы хэгдээ. Манайхин 9 самоледоо гээбэ.

* * *

Январиин 1-дэ манай авиаци 8 немецкэ танк, сэрэгэй ашаа ба ябган сэрэг тээһэн 595 автомашина, снаряд ашаһан 334 ашаа үгы хэһэн, түмэр харгын 6 составые галдаһан, тэһэлһэн ба немецүүдэй 3 полк шахуу ябган сэрэгыень хюдаһан байна.

* * *

Баруун фронтын нэгэ участогта ябуулгаа хэжэ байһан нүхэр Фирсовэй часть сухарин арилжа ябаһан дайсанние мушхэжэ, нэгэ үдэр соо 10 һуурин газарые эзэлхэ зуураа 85 автомашина, тягачнуулые ба трактернуудые, 87 мотоцикл, 80 үлүүтэй велосипед, 8 ехэ буу, 9 миномет, 7 пулемет ба 200 бочко бензин бутаяба. Бухы техникээ ба һомо хэрэгсэлээ орхижо, дайсан баруун зүг тээшэ сухарибэ.

Нүхэр Коротковой автоматчинууд Недельный гэжэ тосхондо (Баруун фронт) байһан дайсанай сэрэгүүдтэ гэнтын добтолго хэжэ, гэндэ байһан немецкэ ехэхэн частние хяа һамна сохибо. Дайсан халаа мэгдэл һандалда орожо, 270 автомашинаяа моторнуулайнь хүлэлһөөр байтар хаяад гүйлгэжэ арилна. Шэнэ жэлээр дашарамдуулан солдадуд ба офицернүүдтээ үгэхээ фашистска орден ба штабай элдэб янзын документнүүдые тээжэ ябаһан машина, полевой почто ба ашаа тээбэриинь буляан абаа.

* * *

Московско областьдо, немецүүдэй эзэлһэн районуудта ябуулга хэжэ байһан нүхэр Х. гэгшын партизанска отрядай дайшалхыень ябуулгануудай мэдээн абтаа. Һүүлэй сагта отряд хадаа дайсанай 30 автомашина, тэдэнһээ 4-нь штабай байгаа, һомо хэрэгсэлтэй склад үгы хэһэн, немецкэ транспортна самолет бута сохиһон шухала магистральнуудай 2 хүүгэ һандартаһан ба фашистска 90 солдадые, 9 офицерые хюдаһан байна. Партизанууд шоссейнэ ба грунтовой картынуудта дээгүүр олон газар минэнүүдые табиһан байна.

* * *

Зүүн фронт дээрэ гитлеровска армиин хэлэшэгүй ехэ гэлтэ тухай германска информационно бюротой мэдээсэл Германиин худал хуурмагуудай шайка соо ехэхэн гашуудал гаргана. Геббельсовскэ хуурмаг худалшад болбол немецкэ сэрэгүүд «позиционно дай» хэжэ байна гэһэн мэдээнүүдээрээ Германиин арад зониие этигүүлжэ шадахаяа болёод байхалгаа, немецкэ офицернүүдэй Зүүн фронт дээрэ туйлаһан амжалтануудтухай гэһэн элдэб янзын үльгэр зохёожо эхилээ. Жишээлхэдэ, Зүүн фронтын центральна участогта нэгэ унтерофицер (нэрэ обогыень зоруюта нэрлээгүй) оротой 42 солдадай атакые гэлэргэнь бута сохибо. мүн өөрынгөө буугаар 6 машина үгы хэбэ гэжэ январиин 1-дэ берлинскэ ратио мэдээсэ һэн. Советско-германска фронт дээрэ иимэ ябадал орой болоогүй, боложо шадахашьегүй байна. Германиин досооншье энээндэ этигахэ тиимэ балай хүн байхагүй.

Январиин 3-ай үглөөнэй мэдээсэл

Январиин 2-ой һүниин туршада манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүцэлдэгые даваалжа, ойлдаануудые бухы фронтнууд дээрэ ябуулбэ.

* * *

Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байһан манай часть нэгэ үдэр соо дайсанай үсэд шангаар байлдаха зуураа 3 һуурин газарһаа немецүүдые намнажа таргагд, 5 ехэ буу, 8 пулемет, 3 миномет, олон снаряд ба минэ буляан абаа. Байлдаагай газар дээрэ дайсанай болбол солдат ба офицернүүдэйнгээ 750 үхэсэрые орхижо гараа. Фронтын нүгөөдэ нэгэ участок дээрэ П. деревниин оршодо манай боецүүд 700 гаран немецүүдые хүреэлээд, хюдаһан һалгаа-ха зуураа сэрэгэй ехэ олон эдеэри ба хоол хүнэһэнэй зүйлүүдые буляан абаба.

* * *

Немецүүдээр эзэлэгдэһэн Н. гэдэг тосхондо (Баруун-Урда фронтто) һуниин добтолго хэжэ, манай боецүүд дайсагай 500 солдат ба офицерые хюдаг алаа. 2 немецкэ танк, 7 ехэ буу, 35 автомашина, 12 пулемет, олон тоото автомат ба винтовко буляан абаа.

* * *

«Минии рото соохи солдадуудивизиин бухы личнэ составтай адли үнгэ сэлыхэлэйнгээ таламаар һалашаһаан хүнүүд юм. Эдэнэр түйлай ехээр эсэжэ зүдэрнэйнэ байна. Рото соомнай бухы составайнь ороёоо дүрбэнэй нэгэ хубинь үлөө. Командованиингаа ходоо бидэндэ найдуулан хэлэдэг хадань бидэ бүгэдөөрөө үбэл тээшэ гэртээ бусахабди гэжэ хүлеэдэг байгаа һэмди. Тэд энэ найдуулгань дандаа мэхэ байдаг байба. Ородуудай добтолжо эхилһэнһээ хойшо оройдоошье үрма зоригтай унашоо. Батальоной командир майор Мюллер гэгшэ доторойнгоо ятаяг заршамые дэмжэхын тулада 30 километр сухаряад бүхэжэһэнэйнгөө һүүлээр дахин урагшаа дабшахабди гэжэ биденэртэ хэлээ һэн. «Тиимэ даа, урагшта дабшаха гээд лэ, тэд гэдэргээ сухарижаа ябана ха юмбибди»,—гэжэ нэгэ солдат командиртаа харюусаа һэн. Мюллер юушье хэлээгүй. Олонхи солдадуудтай мүнөө энэ ушар удхагүй дайе үргэлжэлхэ дурагүй болоо. Гансахан лэ хатуу хэһээлтэһээ ба начальствااаа айлгаг дээрэһээн мүнөө дээрээ солдадууд элитэ ябадал гаргахаяа табшэнэ. Тиибэшье һаа дайнда дурагүйтэлтые улам улам элитээр мэдүүлдэг болоо. Манай рото соо хэтэн штурмовикүүд бии юм. Урдань тэдэнэрэй хажууда дураа тутаһан һанал гаргажа болохогүй байгаа һэн. Тэд мүнөө тэдэнэр өөһэдөөшье тэрэ мэтын хөөрэлдөөндэ хабаадалсадаг, тиигээд офицернүүдтээ мэдүүлдэгүй болоо. Немецкэ солдадууд Германи илаха юм гэжэ этигэхэеэ болёо»,—гэжэ һаяхан баруун фронтын нэгэ участок дээрэ плендэ баригдаһан 106-дахи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин 240-дахи полкын 10-дахи ротын ахалагша бууша Франц Вельфль гэгшэ мэдүүлбэ.

* * *

Киевтэ ойро сэрэгэй пленэйхидэй Дарницка лагерьта Киевскэ областиин ажана һуурин зоной хэдэн мянган хүнүүд байна. Тус лагерьта хаагдалгшад сэгээн талада унтадаг, 10—15 үдэртэ талха хилээмэ абадаггүй. Фашистска нахюулшад тэдэ хаагдаһан зониие эдэбэхэр дарладаг, модо ба буугай хүрзөөр сохидог. Зааханшье дурагүйдэлгэ гаргаа һаань тэдэ хаалгада байһан хүнүүдые гэндэнь буудан аладаг байна.

ҮДЭРШЬЕ, ҺҮНИШЬЕ ҺЭРЭМЖЭТЭЙ БАЙЯ!

Хорото муухай фашистнуудай алибүхы туҺамаршадта хайра гам байхагүй!

Зурагад гэҺэн юумые
Нюдэнэй хёрхоор харая!
Һэрэгэд гэҺэн юумые
Шэхэнэй ҺонороОр шагная!

Доторой дайсан

Үдэшэ боломсоор Степан Иванович гэгшэ бууралтажа ябаҺал толгой дээрээ кепкэ малгайгаа бага Һарюушагаар табяад, хэрэлсээ дээрээ гаражэ Һуудаг байгаа бэлэй. Тиигэжэ тэнгэриин хүрин хаяае шэртэн маряаха зуураа аяар холоҺоо суурятэн дуулдажа байгаа үхэр буугай нэрьеэе Һаргыллин шагнадаг Һэн.

Тэрээнэй байрада байралҺан сэрэгээрхинэй али нэгэнэй тамхилхаяа гараад ерэхэдэ Степан Иванович болбол дүтэлэн Һагад Һуугаад ехэ хүндөөр уухилан:

—Улаан боецүүд, юун болохонь гээшэб, манай заха хизаар уруу немецүүд үнэхөөрөшье хүрэжэ ерэхэнь гээшэ аал?—гэжэ асуудаг байгаа бэлэй.

Нэгэтэ Һүнэ, сабхитай нэгэ хүн хэрэлсээ өөдэ ехэ яагалтайгаар түбэрэн гараад, харанхыда тэмтэрэн үүдэ нээгээд, боецүүдэй байрада орожо хэдэн үгэ шэбнэлээд ябгшаҺан байгаа Һэн. Степан Иванович шэхэеэ табижа шагнаҺан лэ байгаа бэлэй. Удалгүй боецүүдшье бүгэдөөрөө буу зэбсэгээ абаад ябаншоо Һэн.

Үүр сайхын урда тээ буунуудай нэрьеэн улам улам дүтэлҺөөр моторнуудай абяан үйлсэдэ дуулдагаг болоҺон байгаа.

Степан Ивановичын газаа гарахын тэдытэ нэгэ немецкэ офицер танк дээрэҺээ дэбхэрэн буужа байба.

—Та колхозник гүт?—гэжэ тэрэ офицер Степан ИвановичҺаа бадаран асууба.

—Колхозник бэшэб. Үмсэтэнби. Ондоо хүнүүд бүгэдөөрөө арилаа. Хүгшэн бидэ хоёр түрэл хашаагаа хаража үлөөбди,—гэжэ харюусаба.

—Дүтэ шадар хүүргэ бии гү? —гэжэ офицер дахин асууба.

—Бии, заажа үгэхэдэмни болоно. Ойлгогты, тэндэтнай минэнүүдые нюугаа Һэн. Улаан боецүүд нууга соо Һууха,—гэжэ дахасалгүй ябаҺан Степан Иванович шэбэнэн ҺабинаН хэлэбэ.

Нэгэ хэдэн минутын үнгэрҺэнэй Һүүлээр нуута соохи боецүүд бүгэдөөрөө алуулжа. минэнүүдыень абажархиҺан хүүргэ дээгүүр ямаршье усал ба Һаад үзэнгүйгөөр немецкэ танкнууд шууд түргэнөөр ябаад гарашоо бэлэй.

* * *

Тэрэ офицер хадаа стакан соо дүүрэн архи аягалаад Степан Ивановичта бариха зуураа:

—Ши фронтые дабажа гараад нэгэ хүүргэ бута татаха ёнотойш, —гэбэ.

Үглөөдэрынь кулак Степан болбол улаанармейскэ частьта баригдашаҺан байгаа бэлэй. Хажуудань тэҺэ татаха зэбсэгыень бариҺан партизанууд ябалсажа ябаа Һэн.

Батальонно комиссар
Е. Поповкин.

ХОРОТО МОГОЙ

Эльза Штуклер гэгшэ колхозно счетоводуудай 6 Һарынкурсдүүргээд. городҺоо гэртээ бусажа ерэҺэн юм.

Үглөөниинь эртэлэн хүдэлмэридөө ошобо. Колхозой счетовод Армида морлоҺон байжа, тэрэнэй Һуурине Эльза эзэлҺэн байгаа. Ойро шадар фронт нэжэгэнэжэ, угаа түбэгтэй уе байба. Эльзын эсэгэ Пауль Штудлер үдэшэ бүри нэгэ тээшээл ошодог байгаа. Зүгөөр, хаана ошодогоо хэлэдэгүй Һэн.

Нэгэтэ үглөөгүүр нютагай колхозниттуд Һуурин тосхоноо орхижо, бүхы үнэтэ юумэнүүдээ тэргэдэ тээгээд, бүхэли бүлэнүүдээрээ тэрьедэн гараа бэлэй. Хара хэрээҺэтэй самолет харагдан. тосхон дээгүүр тон доохонуур ниидэбэ. Уданшьегүй немецүүд бии боложо, тосхон дотор шууяа татаба. Нэгэ офицер ашаагүй машина дээрэ гараад, хаган хүлҺэ дахатараа хашхарбэ. Удаалуулан Пауль Штудлер боложо, офицерайхидэл адли диалект дээрэ үгэ хэлэҺэн юм. Тэрэнэй Һүүлээр офицернүүд ба солдатууд эгээн баян гэрнүүдые эзэлээ Һэн. Харин, Эльзын эсэгэнь үнөөхи офицерые өөрынгөө эбаашаба.

— Танай эсэгэ хүндэтэй хүн гээшэ, бидэнэй туҺада ехэ юумэ хээ. Зүгөөр, таньгай тушаа ехэшье хананги бэшэ байнэбди. Хэн байҺыетнай үшөө шалгажа үзэхэбди. Даб дээрэ тосхон соогуур ябажа харгэты, коммунистнуудҺаа, революционно залуушуудҺаа, колхозой правлениинхидҺээ хэниинь үлөөб. Һүүлээрынь намда хэлэхэт. Тиигээд минии оршуулаша болохот,—гэжэ тэрэ офицер үглөөгүүр Эльзэда хэлэбэ.

Эльза хадаа тосхониие ута уруунь холо гарабашье, немецүүд бүгэд-украинецуудҺа бэшэ хэнииешье харабагүй. ТиигэҺээр ябатараа Лида, Гэля ба Петькэтэй уштржа хөөрэлдөөд, эдэ эдиршүүд өөдэдынхидтөө туҺалха зорилготой үлэҺыень мэдэбэ.

Эльзын гэртээ ерэхэдэнь, офицер угтажа абаад иигэжэ хэлээ: — Хэрбээ та үнөөнөө айтаг haa, хүнүүдые мушхэхэ үеэм юушье хэлэнгүй байхалатнэй болохо, гэбэшье, хэрбээ коммунистые хаҺаа Һаа пулаадза унагааха ёнотойт. Дуу гарантүйгөөр. пулаадаа унагаахадатнай болохо...

Хүнүүдые асаржал байгаа. Гэнэтэ Петькые абаад хүгэжэ ерээ. Офицерэй мушхэжэ байба үедэ Эльза пулаатаа гаргаба.—Ойлгосотой, хаяхашье үгытэ болохо. Тэрэнь дээрэ ха,—гэжэ офицер немецээр хэлэнэ.

Петькые гаргамсаараа. солдатуудынь Лида ба Галиие асараа Һэн. Тэдэ басагад толгой дээрээ торгон косынканнуудые яларуулжа, зоримгойгоор алхалан ерэд, столой хажууда зогсобо.—Зай, юун шубууд гээшэб?—гээд офицер асууна. Немецээр мэдэхэшье Һэза тэдэнэр дуугай байба. Эльзашье анирүүй байгаа. Эльза тээшэ офицер эрьеэд, — Би таньҺаа, фрейлен, асуужа байнаб,—гэбэ.

Эльза толгойгоо үргөөд, түрүүн ородоор, Һүүлээрынь немецээр:

— Эдэ ҺайН бэсагад, минии ханинар юм, коммунистнуудҺаа... гэнэ.

Һүүлээрынь дахин толгойгоо ганхуулаад, пулаадаа баҺа гаргаба.

— Зай, тиихэдээ, ҺайН басагадбы даа? Ябажа байг,—гээд офицер энеэбхилнэ.

Басагадай хойноҺоо Рудольф Густав хорые элигээжэ, тусхай даалгабари... үгэҺэн байгаа.

* * *

Тус тосхоноо немецүүдэй намнагдаҺанай удаа хэды хоноод байхада, Пауль Штудлерэй хашза соо сүүдэй заседани болоо.

Олонитын зүгөөр гэмнэгшэ, нютагай комсомольско организациин секретарь Антон Чередниченко үгэ абаба.

— Бидэ хэниие тэжээгээ гээшэбибди? Хорото могойе! Манай Петька, Галя ба Лидые хэн гэмтээгэб? Энэ нохой. Энэ халаа хүн бэшэ, харэ моогли гээшэ. ТиимэҺээ, Эльза Штуклер гэгшэдэ үхэл шиидхэхые өөрынгөө нэрэҺээ, ниитын үмэн Һөө, маргай бүхы арадай зүгөөр эрилтэ хэнэб!—гэбэ.

Э. Виленский.
«Известия» газетын тусхай корреспондент.

Галзуу хара дайсантай
Гал мэсээр бололсоё,
Бузар хоронойнь урдаҺаа
Булад ханаар тулалсая!

Урбагша

Октябрьска ольбон хүйтэн үдэр Баруун-Хойто фронтын участогуудай нэгэндэ манай частьнууд добтолго хэжэ ороҺон байгаа. Тиихэдээ немецкэ блиндаж соо ганса самсаараа шабарта зууршанчай ҺалгаНан шэшэржэ хэбтэҺэн улаанармеецые манайхин оложорхиҺон байна. Гарыень хүлижэрхиҺэн, муухай бүдэй шуурхайгаар амыень тагалжархиҺан байгаа бэлэй.

—Бидэнэр бэҺэлүүлшоо Һэмти. Өөдэдынхидтээ нэгэдэхэ тэжэ оролдожо ябатарнай плендэ абашоо Һэн. Бидэнэрые айхабтар өхээр зобоогоо, хоол хүнэҺэ үгэнгүйгөөр үлэдхөөжэ алаха гэжэ оролдоо. Хожомынь энэ блиндаж соо оруулаад мушхөө Һэн. Манайхинай добтолжо эхилхэдэ амыемни таглаад энэ шабар соо хаяжархёо Һэн,—гэжэ амяа абажа ялан ялан Чопкин гэгшэ хөөрөө бэлэй.

—БэҺэлүүлэд байхадаа дайсанай урдаҺаа эсэргүүсэхэ гэжэ юундэ та оролдоогүйбта?

— Винтовкогүй ябаа Һэм. Винтовкоёо тэргэ дээрээ орхижорхиҺон байтааб...

Үшөө нэгэ хэдэн асуудал табиҺанай Һүүлээр Чопкин гэгшэ мэгдэл бахардалда оросохо аймхай хүн байҺанаа мэдүүлээ Һэн. Бузар булай арьяатануудай урдаҺа тэмсэлдэҺэн түрүүшын байлдаанда ороходоо сэрэгэйнтээ дайшалхы гуримые эбдэжэ, ганса ами бээ абархын арга бэдэрҺэн байба. Тиигэжэ винтовко ба шинелеэ хаяжархёод ой шэбэр уруу орожо хоргодошоҺон байна. Чопкин болбол эхэ ороноо хамгаалхи тухайда огтошье бодомжолоогүй хүн байба. Һүүлдэнь немецүүдэй гарта ороод байхадаа тэдэнэй тагнуулшан болохоб гэжэ үгөөд үгөөд, фронтые гэдэргээ дабажа, гарахын тулада тэрэ блиндаж соо асаруулҺан байгаа. ҺэжэГ түрүүлхэгүйн тулада гараа хүлюулҺэн, амаа таглуулҺан ба шабар соо хаюулҺан байха юм.

Үшөө немецүүдэй гарта ороходоо урда тээ, ой соогуур тэнэжэ ябаха үедөө, нэгэ бүлэг партизануудтай уулзаҺан байгаа. «Бидэнэртэй хамта ябалса, буу зэбсэг үгэхэбди, дайсанаа даралса» гэжэ партизануудай дурадхахада Чопкин болбол «өөрынгөө частьтай нэгэдэхэ гэжэ ябанаб» гэжэ шал худалаар хэлэжэ партизануудые мэхэлҺэн байна. Тсэд, өөдэдынхид тээшэ ошоогүй, харин дайсантай нэгэдэхэ замаар ябашаҺэн байна юм.

Чопкин болбол Сэрэгэй Трибуналда сүүдлүүлжэ байба.

—Фронтые дабамсаараа гэмтэ ябадал тухайдаа үнэн сэхэ уруунь хэлэхэ тэжэ ябаа Һэм,—гэжэ Чопкин Трибуналай урда үг маг гэхэ юм.

—Та буугаа хаяат, партизануудаар нэгэлээгүйт, немецүүдэй тагнуулшан болоот, иитэжэ гурба дахин эхэ орондоо урбаат.

Шиидхэбэриньтоо эльг—үхэл!

Л. Кудреватых.

ФАШИСТСКА ШПИОНУУДАЙ МЭХЭТЭ МУУХАЙ АРГАНУУД

Фронт дээрэ байллажа байгаа нухэртэй Н. гэгшэ эхэнэрэй улаанармеецын хубсаҺатай танягүй нэгэ хүн ерэҺэн байгаа.

—Би болбол танай эрэ нүхэртэй хамта байҺанаа ерээб. Тэрээнтэй хамта нэгэ полкдо алба хэжэ байнабди.

Энэ боецын ҺамГан тэрэ хүнине али тухай баяртайгаар үгтаҺаниинь эльг байна. Энэ хүн болбол итархатаҺан аад, мүнөө эмнүүлгээ дүүргэхээ байнам гэжэ хөөрэбэ. Н. гэгшэ эхэнэрэй нүхэр тухайда тон бага ба хүсэд тодорхой юумэ хэлээгүй Һэн. Теэд, фронт дээрэ боложо байҺан байдал тухайда олон юумэ шашажа захалҺан байгаа.

Иигэжэ хэлэхэдэнь тэрэ эхэнэр Һэжэг ҺанаҺан байгаа. Айлшан болбол хамаг бүхы юумые тон муугаар хөөрэжэ немецкэ листовконуудые дэлгэрэнтыгээр элирхэйдэн тэрэниие дабтаҺан байгаа. Н. гэгшэ үдэшэхэ дээрээ тэрэ айлшаниие дахяад ерээрэйгты гэжэ уряа юм Һэн ха. Тишбэшье өөрынгөө Һэжэг тухайда гүрэнэй органуудта мэдүүлҺэн байгаа.

Танигдаагүй айлшан баригдажа тэрэ хатаа фашистска тагнуулшан байба. Фашистнууд энэ нуниие Ленинград элигээхэдээ фронтовиуудай бүлэнэрэй тэртэнь ябажа худал хуурмаг үгэ тараяха гэҺэн даалгабари үгэҺэн байгаа. Энэ зорилгоор тэрэ хүн хэдэн олон айлнуудта ябаҺан байна. Тэрэ хадаа бүлэнэрэйнь дунда этилгэлтэй боложо өөрынгөө хорого худал үгэнүүдые тараяха гэҺэн байгаа. Дайсанай Һэдэлгэшүүд мэхэтэ муухай байбашье тэрэ хадаа советскэ хүнүүдэй Һэрэмжэтэй байҺыень ойлгоогүй байна юм.

Фашистска агентнууд сэрэгэй хүнүүдэй, түмэр замайхидай, милициониернүүдэй хубсаҺа үмэлөөд ябадаг байха юм. Мүн элгэб зүҺэнэй арга зэбҺарые Һамбаашалан хэрэглэдэг. Жэшээлхэдэ, трамвай. магазин, бани, столово ба хүнэй байрын хашаа хорео соогуур шэбэнэн Һабинаи ябажа хорото үгэнүүдые тараадаг ба гэм хоро хэдэг байха юм. Шпионууд ба провокаторнуудые саг дары элирүүлхын тулада хэзээ бүхэндэ ҺонОр Һэргэг байха хэрэгтэй.

Милицитин ахалагша майор
Е. Грушков, Ленинградай городой милициин Управленитин начальник.

ДАЙСАНАЙ ТАГНУУЛШАН

Дайсанда эсэргүү хатуу шанга байлдаан дүрбэдэхи үдэрөө ябажа байгаа бэлэй. Салаанфиннүүд үдэр ерэхэ бүри улам нэтэрүү ба хоротойгоор дайлалдабашье, хатуу шанга харюу сохилто абаа Һэн.

Байлдаан замхаралд байба. Намагай ҺүҺи толото мүнтэн мушэлөөр туяаржа байгаа. Тэрэ үедэ үнгэгдэшэҺэн пилотко малгайтай, улаанармейскэ боро шинельтэй, шэлбэ булшангаа зэдэйтар оройнхой ба нюргандаа финскэ мешок үргэлэнхэй—зүҺэ буруу нэгэ хүн командна пунктын үүдэндэ бии болоод байба.

Тэрэ хадаа Белоруссида нютагтай М. Иван гээшэб, теэд Хормын райондо бэҺэлэлгэдэ орошоод, тэрээнҺээ мултарха үедөө өөрынгөө подразделениҺээ таҺаршаҺан аад, сагаанфиннүүдые бута сохилсохын тулада наашаа ерээб гэжэ хөөрэдэг байба.

Байлдааннуудай нэгэнэй үедэ нимэ нэгэ ушар малагшаахаар байба. Манай штабтай байҺан гэрҺээ М. Иван тэгшын гаГаҺанай удаа хэдэхэн секундын үнгэроод байтарынь, командна пунктын ба штабай районие. тэрэшэлэн манай оборонын түрүүшын захые сагаанфиннүүд миномедоор буудаа Һэн.

ДурсагдаҺан ушарай Һүүлээр бидэнэй олонхин М. Иванда Һэжэглэдэг болоо Һэн.

Удаань амарха ба шархатигшадтаа туҺаламжа үзүүлхын тулада 20 минута соо тогтоҺон байгаабди. ЭсэҺэн дээрэҺээ манайхин бултадаа шахуу унташоо. Сагаанфиннүүд гэнэтэ Суонток-Пок горхоной нүгөөлэ талдахи үндэрдхэҺөө бидэниие миномедоор буудажа эхилээ Һэн. Тэрэ үедэ Һахюулла байҺан комсомолец нухэр Иванов нэгэ хүнэй нишэ тиишээ харашалан саашаа ошожо ябахые ажаглаба.

—Тогто! Пропускнин алим? — гэжэ Һахюулша хашхарба.

Тиихэдэнь, гартаа буу баринхай хүн зуг таГаад, алхамаа бүри түргэдхэбэ. Буунай Һүрөлгэнөөр. үнөөхи танигдаагүй хүн тогтоҺон байна. Харан гэхэдэ, үнөөхи М. Иван байшоо.

«М. Иван» гэдэг—сагаанфинскэ бузар тагнуулша байба. Дайсанай тагнуулша, фашистнуудай хухэншэ саахалагтаа.

Батальонно комиссар
Вл. Крыженко.

ХОЁР НЮДӨӨРӨӨ ХУРСААР ХАРАГТЫ!

Дайн сэрэгэй үедэ германска тагнуул болбол фронтдо дүтэ шадар байҺан районуудта гаНа, мүн аяар холо байҺан советскэ тылдэшье өөҺэдынгөө агентнуудые, шпионуудые, диверсантнуудые элигээжэ манай орондо өөрынгөө Һүйдхэл Һандаргалгын зжал-ябуулгые али бүхы артаар үргэдхэхэ гэжэ оролдоно. Гитлеровецүүд хадаа өөҺэдынгөө хорото муухай зорилгонуудые бэелүүлхын тулада үй бута сохигдоҺон эксплоататорска сангинуудай үлэтэл хог богуудые ба хаа яа үлэҺэн хуушан шпионуудые хэрэглэхэ гэжэ оролдоно.

Советскэ хүнүүд ороной центральна областьнуудҺаа гаНа мүн фронтҺоо аяар холо байҺан Казахстандашье элдэб үнтын дезорганизаторнуудтай хайра гамгүй тэмсэл ябуулна, шпионууд, диверсантнуудые хайра гамгүйгөөр үгы хэнэ, оборонын хэрэгтэ Һаад хэгшэл—провокаторнууд. уулгар мэдүүнэр. хонжоо наймаа хэгшэдые барижа байгаа.

П. городто түмэр зам дээрэ ашаа тээгшээр хүдэлмэрилэг П. гэгшын байрада танигдаагүй нэгэ гражданин байралҺан байга. Тэрэ хүн өөрынгөө комната сооҺоо тон үсөөхэн гэрадаг байба. Тиихэдэнь тэрэ гэрэй эзэн өрүүл хүндэ Һэжэг Һанаба. Нэгэтэ, энэ хүнэй хубсаҺа хунараа уудалжа байхадань гэрэй эзэн эхэнэр тэрэ хубсаҺан соонь револьверой үзүүр хэрагдажа байхыень обёоРоод өөрынгөө Һэжэг тухай нүхэртөө хэлэҺэн байгаа. Гэрэй эзэн гэнтэ Һэжэглээд нэгэ үдэр архи худалдажа абаад өөрынгөө квартирантые архидая гэжэ уриба ха. Тэрэнь угаа дуратайгаар зүбшөөрҺэн байгаа. Нэгэ хүнэйнгөө Һогтомсоор П-в гэгшэ НКВД-дэ телефоноор дуулгаа. Тиигэмсээр тэрэ хүниие арестовалхадань тон томо шпион—диверсант Б. гэгшэ байба.

1922 онто Б. гэгшэ РоссиҺаа хилын саана тэрьедэжэ ошоҺон байгаа. Тэндэ хариин гүрэнэй тагнуулда элсүүлэгдээд тусхай Һургуулида ҺураҺан байгаа. Һүйлхэл Һандаргалгэ хэхэ даалгабаритайгаар тэрэниие Советскэ Казахстанда элигээҺэн байба. Нэгжүүл хэхэдээ Б. гэгшэдэ олон патронтой хоёр револьвер, антисоветскэ листовконууд, хуурмагаар зохёоҺон советскэ гурбан паспорт ба 8 мянган түхэриг сэбэр мүнгэн олдоҺон байна...

Советскэ нэгэн бүлэ болбол Эхэ ороной гражданин ҺаргалҺан байгаа. Тэрэ хүн өөрынгөө комнато

Партийна ажабайдал

Агитаторнууд туhаламжа абана

ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой агитпункт болбол агитаторнуудта бодото хүдэлмэри дээрэнь үдэр бүриин туhаламжа үгэхын тула шилээд хүдэлмэри ябуулаа. 1941 оной ноябриин 15-hаа декабриин 15 хүртэр 6 семинар, 95 дахин тус тустань консультаци хэhэн ба агитаторнуудай хүдэлмэриин шүй хуршэл тухай асуудалаар 2 зүблөө үнгэргэhэн байна. Гална коллективүүд дээрэ ба колхознигуудай дунда элдэб асуудалнуудаар хэлэн удаа лекци, элидхэлнүүд хэгдэбэ.

Аймаг доторхи агитаторнууд болбол баатар Улаан Армиигаа хулаан хубсаhанай резерв, обороныи фонд бэйгуулгада, эд зүйл ба мунгэнэй шүүбэриин лотерей захилгые үшэргэхэ тухай болон дайлалдажа байгаа Улаан Армиингаа боецүүдтэ шэнэ жэлэй бэлэгүүдые элиргээхэ ябаралнуудта өөhэдөө эдибхитэйгээр хабаадалсажа, элэнэй улха шанарые аймагайнгаа ажалшадай дунда ойлгуулха хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулhан байна.

Г. КОНДРАТЮКОВ, ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой агитпунктые даагша.

Всевобучынхид санаар ябалгые шудална

Санаар ябалгада hураха гээшэ эсэгэ ороноо хамгаалгын ажууехэ дайнай оршон байдалай үедэ онсо удхашанартай хэрэг мүн. Дэрээдэй сомоной (Баргажан) Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомольско эхин организаци энээнэй удхашанарые hайса мэдэжэ, санаар ябалгые үргэнөөр шудалжа байна. Энээндэ мүнөө 15 комсомолецүүд хабаадана. Илангаяа нүхэд Г. Ринчино, Д. Шаданов, Б. Ачитуев гэгшэд ехэ оролдосотойгоор hурана.

Хүшэгөөрэй хүсэдбэшэ дунда hургуулиин hурагшад багша Нахагуров түрүүтэйгээр санаар ябаха hуралсалые hайнаар эмхидхэжэ шэдаhан байна. Энэ саг үргэлжэ сэнаар ябалгын hуралсалые эмхинхэлэг бэйха юм.

Гална Дэрээнэй сомон дотор Всевобучын боецүүд санаар ябалгые муу бэшээр шудалжа бэйна. Всевобучын боецүүд нүхэд В. Хышектуев, М. Батаров, Санжиев Чойропов ба бусад ехэ оролдосотойгоор hуража, мүнөө санаар ябаха хэрэгые тон hайнаар шудалаа. Отделениин командирнуудай нүхэд Цыремпилов, Степанов, пунктын начальник Ш. Ц. Цыренов гэгшэд санаар ябалгада ехэ оролдосотойгоор hургана.

Р. Баторов.

Эрхим агитатор Базаров

Закаменай аймагай Енгорбойн сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой агитатор нүхэр Ринчин Базаров гэгшэ ойлгууламжын хүдэлмэриие эрхимээр ябуулба. Нүхэр Базаров хоёр хоноод лэ өөрынгөө участок ошоходонь хэлсэтэ болзортоо тэрэ газарайнь колхознигууд суглараад байдаг юм.

Базаров hүүлэй үедэ нүхэр Сталинай элиндхэлые hайнаар ойлгуулжа үгэhэн ба Советскэ Информбюрогой мэлэсэлнүүдые уншажа үгэнэ. Энэ хадаа ойлгууламжын хүдэлмэриие ябуулхадаа колхозой ажал хүдэлмэритэй холболдуулан, hайн ба муу ажалые элирүүлэн, эрхим ба муугаар хүдэлмэрилжэ байhан колхознигуудые элирүүлэн гаргадаг, колхозой урда байhан ажахын зорилготой зохилдуулан үнгэргэдэг байна.

Нүхэр Базаров 1941 оной декабрьда 13 хөөрөлөө хэбэ. Хэрбээ колхознигуудай асуудалые hайнаар мэдэгүй байгаа hаа, тэрэ асуудалаа ВКП(б)-гэй айкомой агитаци ба пропагандын таhагhаа асуужа, hайса ойлгоhон хойноо харюуень хэлэжэ үгэдэг байха юм.

Дам. Цыбиков.

Комсомолой хүдэлмэри орхигдоhхой

Зэрлиг гитлэрэй фашистнар муухай мэхэтэйгээр манай социалистическэ эхэ ороно добтолжо амгалан ажабайдалтамнай hаад ушаруулба. Сталинска Конституциар батадхагдаhан манай илалтануудые, фэбрика, завод, колхоз ба совхоз, бялигуулыемнай, манай эрхэ сүлөө, зол жаргалые буляан абахаар, манай ажалшадые немецка баронуудай богоол зарса болгохые hадэhэн байна.

Мүнөө энэ hүрөөтэ ба шэрүүн хатуу үдэрнүүдтэ хүдөөдэхи комсомолецүүд хадаа үргэн колхознигуудай дунда олониигын ойлгуулажын хүдэлмэри ябуулжа, эхэ ороно фашистска булимтарагшадhаа хамгаалха ябадалда хүндэтэ hуури эзэлхэ ёhотой байна.

Гэбэшье, зарим газарнуудта комсомолой хүдэлмэри огто орхигдошоhон байха юм. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой даргэлэхи комсомолой эхин организациин членүүд болбол колхоз соогоо ябажа байhан ажахын хүдэлмэриие эдибхитэйгээр хабаадалсанагүй Комсомолецүүд өөhэдөө үүсхэлшэд, эдибхитэй ба түрүүшүүл байхагүйhөө байгагай, харин hүүлдэ шэрэгдэн ябана.

Ябуулhан хүдэлмэринь тон бага. Абаhан шиидхэбэри ба уялганнуудаа дүүргэлэггүй. Колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри муугаар ябуулдаг, политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэгүй. Нэгэ суглаан дээрээ түмэрэй хаядаhа суглуулха ба оборонын фондо гахайнуудые шахажа Улаан Армиидаа бэлэглэхэ гэhэн аад, энэнээ дүүргэгүй байха юм.

Ж. Б.

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (баруун гарhаа): К. Федорков—машинын командир, И. Рябченко—механик-хүтэлэгшэ, А. Мирошкин—башенна буудагша ба З. Ахмеджанов—буудагша-радист. Энэ экипаж 9 дахин атакада орохо зуураа 5 үхэр буу, 10 шахуу миномет, олон тоото пулемет бута сохиhон байна. ТАСС-эй фотохроника.

АХАДҮҮГЭЙ АНХАРАЛЫЕ БОДОТО ХЭРЭГЭЭР БАТАДХАЯ

Бүгэдөөрөө хабаадаабди

Дээрмэшэ тонуулшадай шуhаша гарhаа мултаран гараhан өөhэдынгөө ахалүүнэр ба эгэшэнэртэ хубсаhа хупараар туhалха тухай АТРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй хандалгые угаа ехэ hайшаалгар үгтаhан Бүрмилициин Управлениин коллектив 2—3 үдэрэй турша соо зунай 19 самса, 4 суконно самса, хүүгэдэй 19 платье, эхэнэрэй 13 платье, 5 паар валенка, 10 үмдэ, 10 гапар самса, 5 шинель, хэдэн олон паар гутал, бээлэй ойлhо, дотор хубсаhа ба бусад зүйлүүдые суглуулан тушааhан байнабли.

Эрхим эдэбхитэй нүхэд Чернов, Злобина ба бусад 4—5 хэhэг хубсаhа тушааhан ба түс ябуулгын удха шанар тухай бүхы коллективэйнгээ дунда ойлгуулажын хүдэлмэри ябуулhан байнад. Эдэнэрэй эрхим жэшээгээр манай коллективэй дунда хубсаhа хунар бэлэглэлгэдэ хабаадаагүй хүн ороёдоо үгы.

Д. БАЙБРОДИН, Бурмилициин Управлениин дэргэдэхи парторганизациин секретарь.

Хүндэтэ хэрэг болоно

Бурят-Монголой радиокомитедэй хүдэлмэрилэгшэд болбол фашистска даргалалтаhаа сулөөлэгдэhэн ахалүүнэртээ дулаан хубсаhа бэлэглэхэ гэhэн дурадхалтайгаар хангаhан Механическа заводой хүдэлмэрилэгшэдэй бэшэгые хүндэтэйгөөр хүлеэжэ үбэл ба зунай хубсаhа олоор суглуулжа эхилбэ.

Радиокомитедэй хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Лоскотова, Литвинцева, Воронков, Цыденов Ц., Пыгенов Б., Дубатовко, Далбаева, Жапов ба бусад болбол үхибүүдэй үбэл ба зунай хубсаhа, дотор ба галар сэмсануул, малгай, ботинка гэхэ мэтын зүйлнүүдые оруулна. Мүнөө хубсаhа суглуулалта үргэлжэлhөөр.

«Алуурша зэрлит харшан фашистнуудай дарлалта доро саг зуура ороод байhанаа, баатар Улаан Армяар сүлөөлэгдэhэн манай эхалүүнэртэ дулаан хубсаhа үгэлгэ—хүндэтэ хэрэг болоно. бидэнэр гансахан энээгээр хязаарлаха ёhогүйбди».—гэжэ хубсаhа үгэгшэд бүхэн нэгэн hаналаар мэдүүлнэд.

Ю. Цыденов.

Элбэг бэлэгүүд ороно

Улаан-Удын АТРЗ-гэй хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хандалгада зорюулагдаhан митингнүүдтэ хабаадагшад болбол түс хандалгые халуунаар hайшаагаад, фашистска даралалтаhаа сулөөлэгдэhэн ахалүүнэртээ али бүхы туhаламжа ба дэмжэлгэ үгэхэ гэhэн шиидхэбэри абанад.

Бургосрыбтрестын хүдэлмэришэд ба албахаагшад энэ хандалгада зорюулагдаhан митинг үнгэргэhэн дүры үбэлэй ба зунай элдэб янзын хубсаhанүудые оруулжа захалаа. Хубсаhа суглуулха комиссида hунгагдаhан нүхэд Намолов, Бэрдамов ба Бураев гэгшэд түрүүшын үдэрhөө эхилжэ комиссингаа хүдэлмэрчие тон эмхитэйгээр ябуулна. Мүнөө түс коллективэй хүдэлмэришэд ба албахаагшад хэдэн зрбаад лжемпер, юбка, дотор хубсаhа, валенка, дэгэл гэхэ мэтые тушаагаад байна. Мүн эдэнэр обороныи фондо, боецүүдтэ дулаан хубсаhанай резерв бэйгуулгада эдибхитэйгээр хабаадалсан мүнтэ, облигаци ба үбэлэй хубсаhанүудые оруулгаяа үргэлжэлүүлhээр.

В. Боргеев.

Оронойнгоо обороные улам бүхэжүүлэе

НЭЖЭЭД ГАХАЙ БА ХОНИ

Бичурын аймагай ажалшад Улаан Армиидаа эдеэ хоолой элбэг оэлбэг резерв байгуулгада зорюулан олон тоото малнуудые таргалуулжа байнад.

„Коминтерн“ колхозой членүүд нүхэд Б. Д. Гомбоев, С. Д. Бадмаев, А. Н. Бадмаева, Б. Б. Очиров ба бусад 30 гаран айл хубиингаа мэдэлдэ байhан хони ба гахайнуудhаа нэжээдые эдеэ хоолой фонддо тушаахын тулада шахажа байнхай.

Тэрэшэлэн „105-дахи полк“ колхозой хэдэн олон членүүд нэжээд хони ба гахай шахажа байна

Д. Юмсунов.

10-ДАХИ hУРГУУЛИИН ЭДИБХИТЭН

Улан-Удын 10-дахи номерой hургуулиин hурагшад „Бурят-Монголой эдир патриот“ гэжэ танк байгуулгада ехэ эдибхитэйгээр хабаадалсаба.

Илангаяа 7-дохи „А“ классай hурагшад бүхы шадалаараа хүдэлмэрилжэ, 38,6 куб метр түлеэ хюрөөдэhэн ба 10 куб. метр түлеэ ябталан обоолбо. Эндэ олоhон мүнгэеэ сүм „Бурят-Монголой эдир патриот“ гэжэ танк байгуулгада оруулба. Эдэнэй дундаhаа hурагшад Малакшинова, Гармаева, Корнилова, Жалсанова, Сампилов, Очиров, Имехенов, Балдаев гэгшэд эрхим hайнаар хүдэлмэрилбэ.

Гансашье энэ тэдыгөөр хизаарлаха бэшэ, харин хододоо туhалжа байхаар шиидээ hэн.

Б. М. Базарон.

ХЭЖЭНГЫНХИДЭЙ ҮҮСХЭЛ

ХЭЖЭНГЭ. Хэжэнгын райондо hүүлэй хэдэн үдэрнүүдтэ лотерейн билэдые захилга боложо дүүрээд байна. hүүлэй мэ ээсэлэй ёhоор, бүхы район соо 93 970 түхэриг захилга болоод, 8.695 түхэриг сугларhан байна. Зарим колхозууд дээгүүр энэ хүдэлмэри тон түргэн ба эмхитэйгээр үнгэрhэн байна. Жэшээлхэдэ: Дээдэ-Худанай сомоной „Ударник“, Дээдэ-Хэжэнгын сомоной „Манай Ажал“ ба Хэжэнгын сомоной „Комсомол“ гэхэ мэтэ колхозуудта угаа hайнаар үнгэрөө.

Д Гунзынов.

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: английска летчик-истребитель сержант Чарльтон Хоу. Энэ болбол СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указаар Ленинэй орденоор шагнагдаhан байна. Богонихон саг соо фашистска 3 самоледые үгы хэз. ТАСС-эй фотохроника.

АЖАЛАЙНГАА АМЖАЛТАНУУДЫЕ СААШАДАНЬ БЭХИЖҮҮЛЭЕ

АДУУ МАЛАА ТОБИР ТАРГАНААР ОНДО ОРУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

Яруунын аймагай **«Улаан Туяа»** колхоз болбол мал үсхэбэрилгын гүрэнэй түсэбые декабриин 15 хүртэр хүсэд дүүргэбэ.

Социалистическэ мал ажалаа хүгжөөхын түлөө, тэрэнэй ашаг үгэлгые ехэ болгохын түлөө правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Очир Цыденовэй хүтэлбэри доро бүхы колхознигууд эдибхи хэшээл гаргажа тэхсэhэн байха юм. МТФ-е дээгша нүхэр Доржо Очиров гэгшэ ажал хүлэлмэреэ hайнаар эмхидхэжэ, фермэ дээрээ үхэр мал үсхэбэрилхэ түсэбөө 102 процент гүйсэдхэбэ. Тус колхоз 1941 ондо hү тушааха түсэбөө хүсэд дүүргээд, энэ 42 оной тушаалгада аванс болгон 2.5 центнер тоhо тушаабэ.

Тус колхоз малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ хүлэлмэриие бүри октябрьда хүүргэ hэн. Энэ үхэр малай 4 байра, тугалай 3 дулаан байра ба хониной 2 байрэ шэнэөр баригдаhан ба дулаалгадаhан байгаа. hадэ hаранууда үбhэ тэжээл гаргашалха календарна түсэб зохеогдонхой. Үнгэрhэн hаранууда үбhэ тэжээлэй вүйлнүүдые тон гамтайгаар гэргашалба, тиихэдэ алуу малынь намарайнгаа таргые алгаагүй.

Малажалай түртнууд нэрэ улаан буулгууд түхеэрэгтээ. Тэндэнь культурна хэрэгсэлнүүд, газетэ журналнууд үсэд бии. Энэ колхозто эмчитхэгэлhэн зооветеринарна куржогто 25 хүн hуралсана. Тус кружогые колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыденов өөрөө хүтэлбэрилдэг, тиимэhээ бүхы малшад тон өхээр зоригжожо ажуу малаа оролдосотойгоор харүүhалан тобир таргаaар ондо оруулхын түлөө оролдоно.

Б. Мункэ.

Шэнэ мэргэжэлтэд

Улан-Удэ городой түрбагахи ФЗО hүргуулиинхид hурагшалайнгаа программые амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Эсэгэй шамгалта нэрэ hурагша бүхэн теоретическэ асуулгануудые болото хүдэлмэритэй нягтаар холболдуулан гүнзэгытөөр шудалhаниинь элирээ. Эдэнэй 50 процентнь «эрхим» ба «hайн» гэhэн сэгнэлтэнүүдые абаад, 4-дэхи разрядтай хүдэлмэришэд болохо эрхэ олоhон байна.

Тус бүриөө томилолго абаска, бөөд даанхайгаар ажаллагаа сагынь ерээ. Эдэнэр 6 hарын турша соо олон юумэдэ hураhан байхэ юм. Олонхинь өөрынгөө хэрэгтэй үнэнтэ мастернууд болоо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын ажууехэ дайнай үдэрнүүдтэ амжалтал сэрэгэйхеэр хүдэлмэрилхэ гэhэн патриотическа hанал боголоор нэбтэржэ, эдэ hурагшад хүдэлмэри дээрээ эрхим жэшээ харуулба. Жэшээлхэдэ, котельщигүүдэй (мастерынь нүхэр Каршушин) группын комсомолец Павел Толмачев гэгшэ пароходой котел заhабарилсалаа зуураа, зарим үдэрнүүдтэ нормоёо 200 процент гүйсэдхэдэг байгаа. Тэрэшэлэн отличникууд Н. Овчинников, В. Наседкин, В. Батышев, Астраханцев, К. Духовников гэгшэд Толмачевhоо гэгдөөгүй. Хэрэгтэй анхаралтай ба үнэн сэхэ хандалгые мүн Жданкинай группынхидэй—нүхэд Оналов, Теплов, Налетов, Баранов, Воробьев ба бусад харуулба. Энэ группын 11 хүн отличникай атеестат абаба.

Мастер М. И. Куренчын хүтэлбэрилдэг модошо дэрхашуулай группынхид эгээн түрүүшын үдэрhөө эхилэн эдибхи, оролдолго таргажа, шухала мэргэжэлнүүдые шудалба. Михаил Иванович болбол даабаряа саг соонь түйсэдхэлгэдэ, материалнууд ба зэр зэбсэгүүдтэ ханамжатай нягтаар хандалгада, хүдэлмэрилдэг газараа сэбэр ба гуримтай бэйгаха ябалалда, заршам шангаар сэнгалгада hурагшадаа hурлаhан байна. Өөрынгөө хүмүүжүүлжэ байhан хүн бүхэнэйнгөө hуралсаа ба хүдэлмэриень үдэр бүри шэнжэдэг байгаа. Хүтэлмэри хубаан үгэхэгдөө тус бүриэнь толорхой hонороор заажа үгэхэhөө гадна, зохихо туhаламжа үзүүлэг байна. Нүхэд Якубов, Сапрыкин, Воронин, Кутряков, Дениченко гэгшэд нэгэ hарын хугасна соо hураад байхадаа тусхай захилгануулые өөhэдөө бүтээдэг болоhон юм.

Хоёрдохи группын судомотористнуудай нүхэд Лукьянов, Нечаев, Поньячев, Корытов, Вершинин ба бусад хадаа навигациин үе соо өхэ хүдэлмэри хээ гэбэл: «Революция» гэжэ катерые өөhэдынгөө хүсөөр заhабарилhан ба командынь уялгые өөhэдөө гүйсэдхэhэн байгаа. Гэхэтэй хаяа, үбэлэй заhабарида катернуудай табигдаад байхадань, дүргэгдhан hурагшад 5—6 разрядай мастернуудай үүргые бэелүүлэн, уншлай мэргэжэлтэдэй адлтар ажаллаhан байха юм. Стахановска ажалайнгаа түлөө залуу мастернуудай Лукьянов, Нечаев, Поньячев, Корытов ба бусад заводой Улаан Самбарта бэшэгдээ. Эрхим шадабаратай, залуу котельщигүүд Пшеничников, Толмачев гэгшэд мастернууд боложо, hүргуулидаа үлөө. 24 hурагшада баяжалаа сопосхогдобо, 52 нүхэр магтаалай хуудаhанууде абаhан байна.

Тус hургуули хадаа hайн мэргэжэлтэй 321 шэнэ мастерые бэлэдхэжэ, ажаүйлэдбэридэ элигээбэ. Эдэнэй 98-нь—«эрхим», 186-нь—«hайн» ба 37-нь хүндүүр сэгнэлтэнүүдые абаhан байха юм.

А. Назимова.

Мяха тушааха түсэбөө дүүргэхэнь

Дээдэ-Худанай сомоной (Хэжэнгэ) Тельманэй нэрэмжэтэ артель 1941 ондо тушааха уялгата түлэбэринүүдээ болзорhоонь үрид түүргээд, 1942 ондо тушааха хүлеэажахынгаа продуктнуудые эршэмтэйгээр оруулжа байна.

Мүнөө энэ колхоз 25 мори, 80 үхэр ба 587 хони ямаа тушаажа 1942 онойнгоо түсэбые барагсаба.

Тэрэшэлэн тус колхоз Улаан Армиин эдеэ хоолой резервдэ оруулхын зорилгоор 13 гахай шахажа байна. Мүн хэдэн олон колхознигууд эдеэ хоолой резервдэ үхэр, хони, ямаа ба гахайнуудые таргалуулжа тушааба.

Г. Дашажамсуев.

Бурят-Монголой ҮНЭН
3-дахи нюур № 5

ҮНГЭРhЭН ЖЭЛЭЙ ЗАРИМ ДҮНГҮҮД

1941 оной 2-дохи хахад хадаа эсэгэ ороноо хамгаалгын ажууехэ дайнай оршонцо үнгэрhэн байна. Энхэ амгалан сагай hанаа өмөр байдалhаа хахасаха, бүхы ажал хүдэлмэреэ дайнай гуримаар табиха, бүхы юумээ фронт ба Улаан Армяа хүсэжүүлгэдэ зорюулха харюусалгата зорилгые манай республикын түрүү предприятинууд ба колхозууд дайшалхыгаар шиидхэжэ хэзээ хэзээнэй хиhээ эршэмтэйгээр хүдэлмэрилhэн байха юм.

Энэ үе соо Заиграйн аймагай колхозууд ажал хүдэлмэри дээрээшье, мал үсхэбэрилгэдэшье, шухала кампаниинуудые ябуулгадашье нилээн горьтой амжалтануудые туйлахаhаа гадна, Улаан Армидаа хоол хүнэhэнэй, хубсаhа хунарэй багаглашалгуй бааза байгуулхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэhэн байнад,

Дабаатын сомоной «Улаан Эрхирэг» колхоз 1941 ондо гүрэнлөө туушаха уялгата тушаалгануудаа сүм дүүргэхэhээ гадна мяха бо hү тушаалгын 1942 оной түсэбые сүм дүүргэhэн, 1943 оной тушаалгада авансаар хэлэн центнер hү, мяха оруулжарhан байха юм. Мүн Ново-Брянска сельсоветэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхозойхин бүхы тушаалгануудаа үлүүлэн дүүргэhэн ба ябажа байгаа жэлэй тушаалгын түсэбтэ авансгар 4826 литр hү, 50 центнер нооhо, 108 центнер мяха тушаажа шалаhан бана. Мүн тэрэшэлэн «Парижын коммуна» (Дабаата), «Интернационал», Димитровэй нэрэмжэтэ (Нижне-Курбэ), «Оборона СССР» (Дээдэ Тальшэ), Молотовой нэрэмжэтэ (Ацагат) колхозуудай уялгата тушаалгануудаа гансахан лэ дүүргэhэн тэды бэшэ, харин нилээн горьтойгоор үлүүлэн дүүргэhэн байха юм.

Заиграйн аймаг дотор уялгата тушаалгануудаа зарим зүйлөөр дүүргэжэ шалаагүй 2—3 колхозбии байна. Жэшээлхэдэ, Усть-Курбын сельсоветэй «Шэнэ Зам» колхоз (түрүүлэгшэнь Цыренов), Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Закаменных); Старо-Брянска сельсоветэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Бурлаков) арhанай ба зарим түрэлэй огородно культурын талаар уялгата оруулгануудаа дүүргэжэ шадаагүй байна. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд гүрэнэйнгөө урдахи уялгата тушаалгануудые дүүргэхын түлөө ябала оролдоо гэбэшье, үшөө хүсэд ёhотоор ябуулжа бираагүй, хоёhон шалтагуудые урда барижа, бөеэ сагаалхые оролдолог заншалтай байна.

Тус аймаг дотор гүрэнэй уялгата тушаалгануудай хүдэлмэри хангалтагай ябаа гэжэ тоолоходо болохо байна.

Саншадань Заиграйн аймагай колхозуудай мал ажалай талаар туйлалгануудые тэмдэглэхэ болоhаа, энэ участок дээрэ оройдоошье толотомо амжалтануд үгы гэжэ хэлөхэнэ болоно. Нэн түрүүлэн аймагай колхозууд мал аруулhаяа ба энэ жэлдэ абтаха нарай малаа дулаан байраар хангагүй, зоотехническэ барилгануудые саг хэhа соонь эршэмтэй гээр ябуулаагүй байна. Тэрээнhээ гадна аймагайнь олонхи колхозууд адууhа малаа тэжээлэй бэхи база байгуулжа шалаагүй. Шалтагаанинь хадаа үнгэрhэн 1941 оной туршада колхозууд дээрэ герасимовска звенонууд муугаар хүдэлмэрилhэн ба аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, колхозуудай түрүүлэгшэд энэ хэрэгые оройдоошье тоогоогүй шахуу байна. Энээн дээрэhээ болоожо хэдэн олон колхозууд —Ацагадай Ленинэй нэрэмжэтэ, «Интернациональ»; Дабаатын «СССР» ба бусад—тэжээлэйнгээ бааза байгуулха түсэбые оройдоо 40—50 процент гүйсэдхэhэн ба мүнөө адууhа малынь тэжээлгүй боложо байна. Тэжээлэй дутамаг дээрэhээ Үнэгэтэйн сельсоветэй «18-дахи партсъезд» колхозло 12 буруун, Дабаатын сомоной «СССР» колхозло 10 буруун, Сталинай нэрэмжэтэ колхозло 7 буруун, Ждановай нэрэмжэтэ колхозло 10 буруун. үргүүлжэ үхэhэн байна. Мүн тус аймагай нилээн олон колхозууд малажалай хүтжэлтын түсэбые дүүргээгүй. Жэшээлхэдэ, Ново-Брянска сельсоветэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз 150 гаран хони, 15 тухай эбэртэ мал дутуутай ба Дабаатын сомоной «СССР» колхоз 330 үхэртэй болохо түсэбтэй аад, 276 үхэртэй; 76 моритой байха ёhотой аад, 58 моритой; 530 хони—ямаатай байха ёhотой аад, 463 хони ямаатай; 51 гахайтай байха ёhотой аад, 20 гахайтай; гадна 200 гаран тахяатай байhаниинь бултa шахуу үхэжэ 20 тухай тахяань амиды үлэhэн байна. Энэ колхоз дээрэ түрэхэ түүнүүдээ муу хоолтойгоор унажа энээн дээрэhээ 7 түүн унага хаяhан ба харуулhа муутай дээрэhээ боложо нэгэ мориниинь толгойгоороо алгатаhан, 3 гахайнь үхэшэhэн байха юм.

Тус аймагай хүтэлбэрилэгшэд нимэ муу байдалые хаража байгаашье hаа энээн тухайда ямаршье болото хэмжээнүүдые абадагүй байна.

Аймагайнь зарим колхозуудта байдал болбол ябала hайн байха юм. Доодо-Илькын Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозло 60 гаран хурьга эшэгэ, 10 тухай тугал. мүн «Улаан Эрхирэг» колхоз 60 гаран хурьга эшэгэ абажа нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. Энэ хадаа тансахан лэ тус колхозуудай шаламар малшадай амжалта байhаниинь эли байна.

Эсэстэ, тус аймагай колхозуудай ажалай эмхидхэл ба бүридхэл тухай харуулха зайланшагүй шухала болоно. Үнгэрэгшэ жэлэй турша соо колхозууд дээгүүр ажалай бүридхэл хэлэшэгүй муугаар ябуулгдаhан, үнгэрхэдөө колхознигуудай олоhон ажалта үдэр тэмдэглэхэ ажалай дэбтэр олонхи колхозууд дээрэ оройдоо үгы байна. Жэлэй эсэс бололгоноор, олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол таамагаар, «Тэды ажалта үдэр тэрээндэ үгэхэдэ болохо байна. hайн хүдэлмэрилhэн хүн юм»,—гэжэ hуудаг байнад. Энээнимее саашадаа тэсэхэ аргагүй. Бүгэдэдэ мэдээжэ. Заиграйн аймаг hаа городто дүтэшэг гээшэ, тиихэдэ ажал хүдэлмэридэ дурагүй залхуунууд нэгэ үбшэн дурадаад, город ерэжэ хэдэн арбаад хоногто ябгад бусадаг ба ямаршье докторой үнэмшэлгэ саарhагүй ошоходонь колхозуудай түрүүлэгшэнэр тэдэнэртэ хэмжээ абанагүй. Иимэ ябадал «Улаан Эрхирэг», «СССР» «Арбижал», Ворошиловай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудта үзэгдhэн байна.

Мүн аймагай олонхи колхозуудээрэ 20—30 наhанай залуушуудаад лэ түхэреэн жэл соогоо 50—60. заримуудаа үшөө үсөөншье ажалта үдэр олоhон байха юм. Иимэ колхознигуудта колхозой хүтэлбэрилэгшэд оройдоошье хэмжээ абанагүй. Жэшээлхэдэ, Онохойн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бүхы колхознигуудайнь дүрбэнэй гурбан хубиинь хара аминдаа хүдэлмэрилэн ажалта үдэр олоогүй байна. Энэ колхоз аймаг соогоо бүгэдэнь хойно шэрэгэжэ ябана. Иимэ байдалтай байхадаа хожомдохошье ёhотой болоно.

Ушар иимэhээ, Заиграйн аймагай партийна ба олониитын организациинууд хамтарhан хүсөөр хатуу шэнгэ зорит гаргажа, сэрэг-дайнай 1942 ондо эдэ дутуу дундаяа усадхаха арюун уялгатай байна.

Ж. Жамбуев.

МОСКВАДА БАЙХАДАА ДЭВИСЭЙ ЯБУУЛЬАН ДИПЛОМАТИЧЕСКА ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ ДЭБТЭР

НЬЮ-ИОРК, декабрийн 29. (ТАСС). Урдань Москвада ньуйан американска посол Джозеф Дэвис гэгшын бэшэhэн дэбтэр энэ үлэр США-да хэблэгдэн гаргагдаба. Энэ дэбтэр «Москвадахи миний миссиг» гэжэ нэрлэгдэhэн байна. Энэ дэбтэр соонь 1937—38 онуудта дипломатическа ябуулганууд Дэвисэй хэhэн тухайда бэшэгдэhэн байха юм. Энэ дайнай эхилхын урда тээ байгаа улаасхооронды ушаралнуудые шэнжэлэн үзэхэ хэрэгтэ энэ дэбтэр болбол охэ hонин материалнуудые харуулжа шадаха байна. Дэвис болбол түрэнэй департаментhаа зүбшөөл абажа hаяхан үнэгэрhэн сагай архивна документнуудые хэрэглэhэн байха юм. Энээнhээ гадна Дэвисэй элдэб хүнүүдтэй бэшэлсэhэн бэшэгүүд ба тэмдэглэжэ ябаhан тэмдэглэлнүүд соонь шухала зүйлнүүдыень абажа энэ дэбтэр соо тунхаглаhан байна.

1936 оной эсэс багаар Рузвельт ба Уэллестэй Дэвисэй бээрэ уулзажа хөөрэлдэхэлөө тэмдэглэжэ абаhан тэмдэглэлнүүдыень энэ дэбтэр эхилхэ юм. Тиихэлээ американска президент ба түрэнэй секретариин оролгошо болбол «Советскэ Союзай политическэ, ажаүйлэдбэриин ба сэрэгэй hүр хүсые, мүн тэрэшэлэн Европодо эб найрамдалые байгуулха асуудалнууд тухайда СССР түрэнэй ябуулжа байдаг политикые» шэнжэлэн үзэхэ хэрэгтэй гэhэн ворилгые Дэвистэ тодорхойлон даалгаhан байна. Дэвис болбол СССР-тэ ерэд байхадаа 1937 оной февральда СССР-эй ажаүйлэдбериндүдтэй танилсаг аян хэhэн байна. Энээнэйнгээ hүүлээр 1937 оной мартын 5-та Рузвельтда бэшэhэн бэшэг соогоо ажаүйлэдбериин талаар СССР-эй түйлаhан амжалтануудта нилээд hайн сэгнэлтэ үгэhэн байха юм.

Дэвис болбол мартын hүүл багаар США-лаа буцажа СССР-эй ажаүйлэдбэриин дабжэлтэ тухайда доклэрэны отчедые Рузвельтда айлгахаhан байна. Мүн баруун тэшэлэ хэлбэрhэн троцкистска шпионско террористическэ группые тиихэдэ сүүтэлжэ баhан тухайда айлгахалсаhан байгаа. Тиихэдээ Дэвис болбол эрим hайн мэргэжэлтэй адвокат байhан тулалаа «тэдэ хэрэгүүдтэйнь танилсаг байхадаа сүүдэй хэрэгүүдые ябуулhан дүй дүршэлгэрсээ хаража үзэхэдэмни гэмынь тон эүбөөр тодорууллаhан байна гэжэ өөрөө шинжээ болгоб. Дипломатическа корпусой членүүд болбол гэмнэгдэhэн улад гэмээ эрлэжэ толгойн саналда орохонь тон зүб гэлсэдэг» гэжэ бэшэhэн байна. Энээнэй hүүлдэ хэhэн элитхэлнүүд ба хөөрэлдэhэн хөөрэлөөнүүд соогоо Дэвис болбол шпионско ба хоро хэхэ гэhэн бүхы уурхайнуудые hанаргаан үгы хэхэ гэhэн советскэ правительствын хэмжээябуулганууд саг болзор соогоо хэгдэhэн байна гэжэ нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэhэн байха юм. «Советскэ правительство болбол доторойнгоо дайсаан этэгээлүүлhээ айхабтар hайнаар бээ сэбэрлээ. 1941 онто Россида доторhоонь hүйд тодхор татаха 5-дахи колоннын членүүд үгы, оронниинь хадаа урбалта болохо ушарнуудhаа бээ сэбэрлэжэ шадаа» гэжэ 1941 оной зун бэшэhэн аад, мүнөө хэблэгдэhэн Дэвисэй тэмдэглэл энэ дэбтэр соонь тунхаглагдаhан байха юм.

Дэвис болбол Рузвельтын урадхалаар Советскэ Союзтай хилэ нэгэтэй оронуудаар 1937 оной хөөрөхи хахадта аян хэжэ ябаhан байна. Тиихэтээ «Финляндби болбол хойто зүгhөөнь Ленинградта добтолон орохо Германиин сэрэгэй бэлэг болошохо хэбэртэй» гэжэ Дэвис тэмдэглэhэн байха юм.

Дэвис болбол энэ дайтай болохоо урда тээ байhан Франци ба Англиин правительстванууд Советскэ Союз тушаа ябуулhан политика тухай hаналаа хэлэhэн байна. «Европодохи демократическа державануд зорюутын hаналаар фашистнуудта туhа хүргэhэн шэнгээр ябуулганууд хэнэ. Тиигэжэ Россие сорн гансаарынь болгоно гэжэ орелдоно. Иигэжэ байдагынь тон үнэн, тэд ехэл гөш удалтай байна» гэжэ 1938 оной апрелиин 4-дэ Дэвис бэшэhэн байна. «Россие гансаардуулха ябадал болбол европейскэ демократиг нилээд ехэ аюулые тохёолдуулна удхатай, Советскэ Союз энээнhээ ехэ аюулда тохёолдохогүй... Демократическа державнууд хадаа эб найрсдалые хүсэhэн hүр хүсэтэ советскэ правительстватай хэзээ нэгэтэ эб найрамдалые байгуулта hаа ехэр баярлаха hэн ха. Бүхэлэлхэй ноорэ шэнэ кризисэй биш болоhон удэрнүүдтэ советскэ правительстватай эб найрамдалые байгуулаа hаа илангаяа ехэр баярлаха hэн ха. Хэрбээ фашистска диктаторнуудай энэ гуримаараа сагшадаа ябуулгаяа хээ hаань энэ кризис заатагүй биш болохо» гэжэ 1938 оной апрелиин 14-дэ Дэвис бэшэhэн байна.

Советскэ Союзай ябуулжа байгаа политикые буруу тээшэнь ойлгодог үзэл бодолнуудтай Дэвисэй эрид тэмсэhэниие харуулhан баримтанууд энэ дэбтэр соонь мүн лэ олоор оруулагдаhан байна.

Улаан Армиин туйлаhан шэнэ илалтанууд тухайда хилын саана яажа сэгнэн бэшэнэб

ЛОНДОН, январийн 1. (ТАСС). Шэнэ жэлые угтангаа немецкэ фашистска hүрэг дээрмэшэдые тиилэhэн алдар суута шэнэ илалтанууд хадаа англійска олонитые дунда айхабтар ехэ анхаралтайгаар уншагдаhан байна. Лондондохи этигэлтэй сэрэгээрхинэй дунда Керчь ба Феодосия городуудые сүлөөлhэн ябадал болбол туйлай hайн, дээлэ зэргын, сэгнэлтэ абаhан байна. Мүн тэдэ сэрэгээрхид болбол Калуга городые Улаан Армиин эзэлэн абаhан ушарые тон ехэ ушхашанартай ушарал гэжэ тэмдэглэнэ.

Керчь, Феодосия ба Калуга городуудые нацистска булимтарагшалhаа сүлөөлhэн тухай мэдээсэлнүүд англійска газетэнүүдтэ тон эли тодо hүүри эзэлэнхэй.

«Дейли телеграф энд Морнинг пост» газетэ болбол үнэгэрсүгэ жэлдэ советско-германска фронт дээрэ болоhон дайнай ябуулгануудай дүнгые тунхаглаhан байна. Тиихэдээ Росси болбол энэ боложо байгаа дайнай үедэ эрхим зэргын боецүүдые бэ эрхим зэргын генералнуудые дэбжүүлэн гаргаа. Росси хадаа үнэн үгаан саг соо гайхамшаг hойнаар эсэргүүсэжэ ба мүнөө хүсэн түгэлдэр контрдобтолго хэжэ «сэрэгэй гайхамшагта эли шадие» бүхы дэлхэйдэ харуулаа. Госсиа

гитлеровскэ армиин айхабтар ехээр дилдлэhэн ябадал болбол 1941 он соо болоhон туйлай ехэ ушаралнуудай нэгэшлинь байна гэжэ тэрэ дүн соогоо бэшэhэн байха юм.

Керчь ба Феодосия городуудые Улаан Армиин эзэлэн абаhан тухайда мэдээсэл болбол Берлинэдэ айхабтар ехэ доhолол ушаруулаа. Немецүүд хадаа Крымдэ ородуудта десант буулгаха шэнги инжэ зориггой корюун ябуулгые бэелүүлхэ аргаболомжо байха гэжэ оготошье hанаагүй, оройдоошье хүлеэгээгүй. Ростов городhоо немецүүдэй үлдүүлээд байха үедэ германска харюусалгата күнүүд тэрэ эшүүритэй муухай ушарые яабашье зөөлөхэхэ гэжэ ехэтэ ороллоо бэлэй. Мүнөө нацистска засагаархин болбол Керчь ба Феодосия городуудые советскэ сэрэгүүдэй эзэлhэн ябадалые хүн зонhоо нюужархёо hаа дээрэ гэжэ тон будүүлгээр бодомжолhон байха юм гэжэ «Таймс» газетын стокгольмско корреспондент бэшэнэ.

НЬЮ-ИОРК, январийн 1. (ТАСС). Бүхы американска хэблэл хадаа Калуга городые Улаан Армиин эзэлhэн тухай мэдээсэлые өгөөн нюуртаа, тон эли тодо газартаа, тушаалаhан байна. Тиихэдээ: «Ородууд Калуга городтоо оробо. Германска 6 корпус хяа hамна сохигдоо. Нацистнууд hүүл гэрээшээ тэрьедээ. Улаан Армиин баруун тээшээ дабшаг ябаталыень тон шэнэ шэлэмэл германска частьнууд тогтоожо шалаагүй. Тэрьедэжэ ябаhан германска сэрэгүүдые намнан үлдэхэ ябадал үгүлэжэлhөөр» гэhэн эхиие «Нью-Иорк Таймс» газетэ эхин хуудаhан нэрээ толилбо. «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ: «Советскэ сэрэгүүд 16 германска дивизиие бүгэ хяа сохёод. Калуга городоо эзэлэн абаба. 6 армейскэ корпус үбэлэйнгөө дулаан байрые орхижо тэрьедэбэ. Гудерианай танкова соединениинүүд хяа hамна сохигдоо» гэhэн мэдээсэлые эли тодо газартаа тунхаглаба.

«Таймс диспетч» газетэ болбол Улаан Армиин туйлаhан шэнэ илалтые амаршалха зуураа «Оропуудай бүлгэ хатуу хүсэл зориг нимэ айхабтар ехэ илалтые түйлажа шадаба» гэжэ эрхим hайн сэгнэлтэ үгэhэн байна.

СТОКГОЛЬМ, январийн 1 (ТАСС). Бүхы шведскэ газетэнүүд хадаа Керчь ба Феодосия городуудые советскэ сэрэгүүдэй эзэлhэн тухай мэдээсэлнүүдые эхин нюур дээрээ томонууд үзэгдүүлээр эхи үгэн тунхаглаhан байна.

Номгон далай дээрэхи дайн

(Январийн 1-эй ба 2-ой телеграммануудай шэнжэлэл)

ФИЛИППИНЫ дээрэ японско сэрэгүүд болбол фронтын эүүн хойтохи участок дээрэ хатуу шангаг ябагануудые хэбэ. Артиллериндэ дэмжүүлhэн японско ябган сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлhээр. Манила городой вүүн хойто зүгтэ байhан Кабанатуан секторта японтон дабшажа шадаhан байха юм.

Hүүлэй мэдээсэлнүүдэй ёhоор, Манилта городhоо хойгуур айхабтар хатуу шанга тулалдаанууд боложо байна. Энэ тулалдаануудта галиные талаhаань амаргүй ехэ хүсэнүүд хабагдалсэна. Американска ба филиппинскэ сэрэгүүд хамгаалгын шэнэ рубежые эзэлжэ японтоной десантта частьнуудай урдаhаа эрид шанга эсэргүүсэлтэнүүдые хэжэ түйлай ехэ хоролтодо оруулба. Зүгөөр, японско командованиг болбол Филиппины столицада сүмэрэн орохые хүсэжэ шэнэ шэнэ хүсэнүүдые удаа удаатаар байлдаанда оруулна. Филиппиныи столица—Манила болбол нилээд түбэгтэй байдалда орошонхой.

Ленгайен ба Антимонан булангуудай оршондо хатуу шанга байлдаанууд мүн лэ үргэлжэлhөөр. Японтон болбол Лусон аралай эүүн урда талада добтолго хэжэ Тайабас провинциhаа Батангас провинци руу сүмэрэн орохые ехэдэ ороллоhон байбашье амжалта түйлажа шалабагүй. Американска сэрэгүүд фронтын участогуудай нэгэндэ японтоние сунгарюулан сохиго шалаба. Американска сэрэгүүд түрүүн орхижо гараhан 6 городнуудайнгаа дурбыень гэлэргэнь эзэлбэ.

Японско самоледууд Филиппинэдэхи Корегидорые хатуу шэнгээр бомбодобо. Энэ бомбодолгоhоонь боложо 25 хүн алуулhаа, 80 хүн шархатаhан байна. Уhан доогуур ябагаг американска онгосонууд дайсанай ашаатай нэгэ пароходые, мүн хамбалсалгын зориготой нэгэ судные шэнгээбэ. Японтоной сэрэгэй когальчууд американска Маун, Джонстон, Санд ба Пальмир аралнуудые хэдэнтэ атаковалhан байна. Тиигэжэ онгар (самоледуудай байра), радиостанциинууд ба бэшэшье ондоо байгуулганууды гэмтээбэ.

МАЛАЙЯДА, Перак гэжэ провинциин урда талада англійска ба японско сэрэгүүдэй хоорондо хатуу шанга байлдаанууд боложо байна. Hүүлэй мэдээсэлнүүдэй ёhоор, англійска сэрэгүүд болбол сагаан туулганай ажаүйлэдбериин центр болохо Ипо городые орхижо гарагд, энэ городhоо урдчууршаг шэнэ позициие эзэлбэ. (Ипо город болбол Сингапурhаа хойшоо 300 милиин газарта юм).

Куантанай оршондо англійска сэрэгүүд Тренганта тээшэ дабшажа ябаhан дайсантай нюртоллаба. Японско авиаци болбол Малайяда хэлэн пунктнуудые, мүн англійска сэрэгүүдэй хэлхеэ холбоо ба зам харгынуудые бомбодохо ябаладта үргэлжэлhөөр. Сингапур нилээдүй ехээр бомбодуулаа. Зүгөөр сэрэгэй хабаатай объектнууд ехээр гэмтээгүй. Ехэ эбдэрэл болоо. Сингапурта сэрэгэй онсо байдал сонсогдобо.

Англійска самоледууд Сунгедэхи японско аэродромые бомбодобо. Бомбодуулhан аэродром дээрэнь айхабтар ехэ түймэр болобо.

ГОЛЛАНДСКА ИНДИДЭ японтоной самоледууд хадаа эрье шадар байгаа элэб пунктнуые пулемедоор буудаха ба бомбодохо ябуулганууда үргэлжэлүүлhээр. Целебес аралай хойто эрье шадар байhан Менадо городые японско миноносецууд ехээр буудаба. Зүгөөр, балай ехэ гэмтэл ушаруулаагүй.

Январийн 2. (ТАСС).

Ливидэхи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, январийн 2. (ТАСС). Ойрын Востоктохи англійска хүсэнүүдэй командованиин коммюнике соо мигэжэ мэдээсэгдэнэ: hүүлшын 24 часай туршада Аджедабиин оршондо болоhон ябуулганууд hүүлэй үлэрнүүдэйхилэ орходоо бага эдибхитэй байба. Гэбэшье англійска сэрэгүүд энэ райондо дайсанай гол хүсые мэглүүлhээр байгаа. Англійска авиаци болбол газар нэрэхи сэрэгүүдтээ илангаяа шанартай туhаламжа үзүүлжэ, Аджедаби шадар ехэ бэшэ.

Англійска сэрэгүүд Бардиие эзэлбэ

ЛОНДОН, январийн 2. (ТАСС) Ойрын Востоктохи англійска сэрэгүүдэй командованиин Каирhаа дамжуулагдаhан коммюнике соо январийн 2-ой үглөөгүүр урда-африканска сэрэгүүд англійска танкнуудай ба артиллериин дэмжэлтын ашаар городто байhан хэдэн мянган пленнэ англичанинуудые сүлөөлжэ Бардиие эзэлбэ. Англійска сэрэгүүдэй гэлтэнууд тон бага гэжэ хэлэгдэнэ.

Ливидэхи германска сэрэгүүдэй hанал сэдьхэлэйнь байдал муудаба

ЛОНДОН, январийн 2. (ТАСС). Ливиhээ «Дейли Мейли» тагетын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, Ливидэхи немецүүдэй hанал сэдьхэлэйнь байдал эрид ехээр муудаа гэжэ добтолгын үедэ элирбэ. «Энэ хөөрюхи Франци гээшэ, гансаагаа лэ эндэ таанар болбол манай тиихэдэ таанарта хэhэн юумые hөөргэ мана хэжэ байнат»,—гэжэ германска бронетанкова сэрэгүүдэй плендэ баригдаhан офицер мэдуулнэ.

Бүхы германска командна состава гаршаглагдаhан Браухичын приказ добтолго хэхэ үедэ олоhоон байгаа. Энэ приказ соо: «Шэнээр татагдан абтаhан сэрэгүүдэй байдал ехэ сошордол пэргана. Эдэнэрэй оройлоо 18 процентнь шалгалтаяа барижа гарба. Залуушуудай hаагол сэдьхэлэйнь байдал тон муу. Миниий ажаглахэда олониинь зүрхэтүйнүүд байна» гэжэ хэлэгдэнэ.

Москвагай хажуула нацистска сэрэгүүдэй дивиздлэ бүхы нацистска сэрэгүүдэй hанал сэдьхэлдэ ехээр нүлөөлөө.

Англо-американска сэрэгэй советэй заседани

ЛОНДОН, январийн 2. (ТАСС). Рейтер гэжэ агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, үсэгэлдэр англо-американска сэрэгэй советэй заседани дээрэ Рузвельт Черчилль хоёр брайлсаба. Энэ заседани болбол сэрэгэй түсэбүүдые саашань зүбэлэн хэлсэхэ ба дайнай боложо байhан бүхы газарнуудай байдалта танилсаха ябадалда зорюулагдаhан байгаа гэжэ тушаалтан хүнүүд мэдүүлбэ.

Манилада японско сэрэгүүдэй ээлэн ороhон тухай американска мэдээсэл

ЛОНДОН, январийн 2. (ТАСС). Вашингтоншоо Рейтер гэжэ агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, тэнэдхи сагаар 9 час 30 минутада США-гэй сэрэгэй министерствын коммюнике тунхаглагдаба, тэрээн соо: «Филиппины. Японско сэрэгүүдэй түрүү частьнууд январийн 2-ой үдэр Манильска сагаар 15 часта Манилада ээзлэн оробо. Американска ба филиппинскэ бүхы сэрэгүүд хэдэн үдэрэй саана городhоо гаргагдаhан ба сэрэгэй удха шанартай бүхы баримтанууд hандаргагдаhан гү, али зөөлдэжэ гаргагдоhон байна. Американска ба филиппинскэ солдадуудай шархатагшадай ехэнхи хубинь декабрийн 31-дэ Манилаhаа нүүлгэгдэhэн байба. Манила шадар тохёолдоhон байдал болбол американска ба филиппинскэ частьнуудай ээлжэ байhан позициие ба Манилаhаа хойтуурхи хамгаалгын үүсэнүүдэй бэхижүүлгые үнэлhөөрынь хубилгахые бодолhоон байна. Манай линиие богонихохо зайлашагүй болоhон ябадал хадаа Манилада ородог замые зүүнөө нээжэ, городые ээлэхэ арга японтонто үгэhэн байна. Манилые гэhэн дээрэhээ хэсүү бэрхэ ябадалай гарэбашье hаань японско добтолгодо эсэргүүсэхэ ябадал hуулархагүй байха», —гэжэ хэлэгдэбэ.

СССР болбол сүлөөлэлгын үнэнтэ зүб дай хэжэ байна

Манай социалистическэ эхэ ороондо мэхэтэ муухайгаар добтолhон немецко-фашистска эзэмдэгшэдэй галзуурhан hүрэг дээрмэшэдтэ эсэргүү шуhа адхалгата байдаае Улаан Арми ба Уhан-Сэрэгэй Флот болбол бүхы далайе гайхуулма жэшээгүй эрэлхэгээр тэбан hарын турша соо ябуулжа байна. Эдэ эзэмдэгшэдтэ халуун ехэ зэбүүрхэлээр бусалжа бүхы советскэ арад өөрынгөө эрхэ сүлөө, нэрэ түрэ ба бэсэ даанхай байдалайнгаа түлөө эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнда болобо

Немецко-фашистска булимтарагшад хадаа магай гүрэнэй бээ даанги бэйдалые үгы хэхэ, советскэ засагай тогтоhонhоо хойшо хорин дүрбэн жэл соо СССР-эй үндэлмэршэн, тарааган ба интеллигенциин дайлан туйлаhан юумые барангань hалгаажа, биднэрые богоол болгохо зорилготойгоор советскэ ороно хорото муухайгаар добтолго үйлэлгөө. Энэ дайсан болбол газар дайдыемнай гэшхэн туйбэжэ, советскэ хүнүүдэймнай шуhа гоожуулжа байна. Дайсанай зорилго—тонуул дээрмэ мүн. Іүүб гэхэдэ, гитлеровецүүд, немецкэ фашистнууд гэшэ үлэмжэ шунагай ба дээрмэшэ тонуулша капиталистнуудай, хатта hүйлэдэшэдэй нэгэн мүн. Гитлеровецүүд хадаа демократическа эрхэ сүлөөгэй үхэлтэ дайсан мүн.

Фашизмын үндэhэ hуурипь, түбхын түрүүндэ, германска арадые богоолшолгодо оруулжа байгаа тон амгайгша хара реакци болоно; бусад арадые шоо үзэхэ, тэдэнэртэ ан арьяатан шэнгээр зэбүүсэдэг ябадал болоно; хүн түрэлхитэниие таhаралгагүй дайнуудта оруулhан эгээ шунахай, дээрмэшэ тонуулша империализм болоно.

Фашизм, гитлеризм хадаа капиталистическа мүлжэлгын, арад нинтын политическэ эрхэгүй ябадалай, нацистальна дарлалтын ба богоолшолгын эгээ задагайрhан, хэрэгты бүзар формо мүн.

Фашистска Германиин эзэдынь сэрэгэй заводуудай томо эзэн—Крупп, электроконцернын толгой—Сименс, германска буладай трестын толгой—Феглер гэдэг томо томо капиталистнууд, мүн прусска помещиктүүд 100.000 гектарhаа дээшэ гаргар эзэмдэлгэтэй Гогенлоо герцогүүд, 70.000 га гаргар эзэмдэлгэтэй Арним графууд, 50.000 га гаргар эзэмдэлгэтэй—Шуленбург графууд болохо юм.

Фашистска забхайгар бүхы акционернэ болгэмүүлэй правленинууд, э hуужа туйлай ехэ эшэг хонжоо хамэн абана. Эдэнэр түрүүшын эзлжээнтэ гайнай ашаагта хүртэжэ, эзэлэдhэн ороноуудhаа тонон суглуулhан баялгтай ехэнхи хубиие абагаг байна. Эдэнэрэй гарта нинэй бүхы аппарат оороhой. Тус аппаратай дотор кайзеровска Германиин хуушан реакционно чинэнтнууштай эргэлжэ үшөө үлэмжэ реакционно хоблог шунагай нацистска хогууд hуудаг. Тэрээнэй зорилгонь оло

нитып амыень ангайлгангүй фабрикантнууд ба помещиктүүдэй мэдэлдэ байлгаха, капиталистнуудта эсэргүү хэбэртэйгээр хоohон гое үгэнүүдээр ажалшаниие мэхэлхэ ябадал болоно.

Эгээл эдэ зайгуулнуудай, нэрэзэргэ хүсэгшэдэй, толуулшадай hүрэг болбол өөhэдынгөө «дээлэ раса» гэжэ үргөөд, бүхы дэлхэйе мэдэлдээ оруулан захиржэ, бүхы арадые өөhэдынгөө богоол болгохо гэжэ hэдэнэл!

Хүндэ дураа гутаан зэбүүрхэлгэ, алалга, тонолго, дээрмэдэлгэ хэхэ ябадал болбол гитлеровскэ харшаагуудай hургуули болоно. «Ямаршье эргаар дэлхэйе дайлан абаха ябадалые немецүүд туйлаха ёhотой. Хэрбээ бидэ агуухэ германска империие байгуулгэ hаа хамагай түрүүндэ славянска арадуудые: ород, поляк, чех, словак, болгар, украинец, белоруссуудые түрихэ ба хөмсаха ёhотойбти»,—гэжэ Гитлер hургадаг байна.

Зэрлиг эзэгүүд дэлхэйе эзэлхэ hанаатай. Өөhэдынгөө эзэрхэлые туйлан хангахын тулада элэнэр болбол «Хэн бидэнэртэ эсэргүү байгтб, тэдэнэрые алажал байты» гэжэ ураална. Гитлерэй дахуул, хоёр хүлтэ арьяатан—Гёринг мүн тиигэжэ улина.

Фашистска hүрэг алуугшад Европоор нэбтэрэл гарахаhаа замдаа дайраллаhан юумэ бүгэдые торшаа шэнгээр задлан hалгааба. Фашистска Германи болбол Чехословаки Бельги, Голландти, Дания, Норвеги, Польша Франци, Югославии, Греци ба бусадай арадые тонон дээрмэлэжэ богоолшолоо.

Эзэмдэhэн арадуудайнгаа шуhыень уужа, зэрлиг алшадаа hогтошоhон гитлеровскэ Германи болбол богонихон болзор соо Улаан Армиие бүгэ сохижо, Советскэ Союзай арадуудые богоолшолжо шадахабли гэжэ найлаад Советскэ Союз руу өөhэдынгөө hүрэг дээрмэшэдые хаяаhан. Гитлер болбол большевизмдэ эсэргүү «крестово похол» эмхидхэбэ, Европодо «шэнэ гурим» байгуулжа байна гэжэ фашистска пропагандэ жэрхэдэhэ хүрэхөөр улигаа hэн, улиллажашье байна. Теэд гитлеровскэ «шэнэ гурим» гээшэнь фашистска Германиин зүгhөө торохо тогтохогүйгөөр Европые мүлжэхэ, дилдлэhэн арадуудай зэбсэгые хуряаха, бүхы Европодо, hүүлэдэрынь Америкэдэ фашистска террорые дэлгэрүүлхэ, эзэлhэн ороноуудтаа колониальна эзэрхэлгын эгээ муу ёhые тогтоохо гэhэн ушартай юм.

Фашистска «шэнэ гурим» тогтооходоо гитлеровецүүд эзэлhэн ороноуудhаан бүхы байгаа үнэтэ юумэнүүдыень Германи худараа зөөн абаагтна, арад зонние хоohо нойтондоонь хүртэр тонгоно, элеэ хоолойнь эүйлые булаан абана, миллион тоото хүнүүдые үлэсхэлэн үхэлдэ оруулна. Гитлеровецүүд болбол польско, чешскэ, французска таглаантние гаргар эдлүүри дээрэhэнь намнан зайлуулжа, тэдэнэрэй гэзэр ба эд зөөриинь немецкэ помещиктүүд ба кулагуудта шэлжүүлэн үгэнэ. Гитлеровецүүд болбол дайлан эзэлhэн ороноуудайнгаа ажалшан зонние прусска юнкегнууудтэ баалалтын хүнэлмэри хэлгэхэр худалдажа, богоолнуудай худалдаа далдуурнуудые бии болгогоо байна. Европодохи германска фашизмын «шэнэ гурим» гээшэ тонуул ба дээрмэ, эзэлhэн ороноуудайнгаа арадуудые хюдан hалгааха ябадал мүн. Ажана амгалан hуужа байhан зонние, эхэнэрнүүдые, үтөлhэд бэ үхибүүдые үзэдөө дуулдаагүйгөөр тамалха, харааха, тонохо, алаха ябадалнуудые фашистска алууршад Советскэ Союзай саг зуураар эзэлэгдэhэн районуудта үлдэнэ.

Эзэлhэн ороноуудтаа ба эзэлэгдэhэн советскэ районуудта бүзар булай азша гаргажа арадуудые богоолшолжо, хүн дүрсээ гэhэн гитлеровскэ булимтарагшад болбол немецкэ нацые бүхэ дэлхэйн нюдэн дээрэ бусад арадуудай эрхэ сүлөөе үгы хэдэг алууршад гээшэ гэжэ харуулжа, бүхы хүн түрэлхитэниие немецүүдтэ эсэргүүцүлэн бодхоогоо. Германска арад гээшэ «дээлэ раса» болохо hэн тулалаа бүхы дэлхэйе эзэрхэн толгойлхо ёhотой юм гэжэ зэрлиг номлолго хэжэ гитлеровецүүд Германиин нэрэ түрые гутаажа, бүгэдэ нинтын шоо үзэлгөөр хүреэлүулбэ.

«Немецкэ булимтарагшад болбол Франциhаа советскэ Прибалтика хуртэр, Норвеги, Дания, Бельги, Голланди ба Советскэ Белоруссиhаа Балкан ба Советскэ Украина хуртэр европейскэ континентын арад зонние дарлаба, богоолшолбо, тэдэнэй эгээлэй демократическа эрхэ сүлөөень хаhаба, тэдэнэй талха, мяха, түүхэй эллэ булгаагүй абаба, тэдэнние өөhэдынгөө зарса богоол болгобо, полягууд, чехүүд, сербүүдые үхэл хохидолго хүргэбэ, тиигээд Европодо толгойлоод байхаа тэдэнэр болбол янзэнэй үндэhэ hуурин дээрэ Германиие бүхы дэлхэйн толгой болгохо байгалые түхэрхэ гэжэ шидхэhэн байха юм». (Сталин).

Теэд энэнь хэзээшье бүтэхэ үгүй!

Немецкэ юнкернүүдэй ба заводуудай эзэдэй богоолнууд болохын тулда Советскэ Союзай арадуud болбол оронойнгоо дотор хазнта засагай ба капитализмын паралалтые унагажа шуhал алхаhан бэшэ юм, шэнэ, социалистическэ ёhоор ажа байдалаа байгуулхагаа өөhэдынгөө ажалые мүн богоолнууд болохо ябаладта зорюулан табижа байhан бэшэ юм. Эрхэ сүлөөдэ дурэтай агуухэ советскэ арад болбол фашистнуудай урда толгойгоо доошо hүгэлэхэгүй! Эрхэ сүлөө ба бээ даанхай байдалаа үгэхгүй! Арадай хүсэ шадал ба дура зорилгые хуулаан дураха тиимэ хүсэн байхагүй.

Немецкэ : империалистнуудта эсэргүү Советскэ Союзай ябуулжа байhан дэйн болбол хүн түрэлхитэндэ мэдэгдэхэ бүхы дайн байлдаанууд соohоо эгээ үнэнтэ зүб дайн болоно, юуб гэхэдэ, бидэ болбол хүн түрэлхитэнэй хорото дэйсэнтай дайлалгажа байнабди. Манай хэжэ байгаа дайн болбол оломиллион советскэ арадэй ажабайдалай, нэрэ түрын, эрхэ сүлөөгэй түлөө, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин дайлан абаhан юумэнүүные хамгаалхын түлөө үхибүүдэйнгээ ами наhан ба зол жаргалай түлөө хэжэ байhаа дайн мүн.

Немецко-фашистска эзэмдэгшэдые хюдан hалгаахаhаа үлүү ехэ, хүндэтэй hайн юрэнхы хүн түрэлхитэнэй зорилго гэжэ байхагүй юм. Гансаган лэ фашистска Германиие бута сохижо, манай газар дээрэ сүмэрэн ороhон фашистска hүрэг дээрмэшэдые хюдан hалгаажа, хүрин тахалые үгы хэзээ hаа гүй!

Немецкэ капиталистнуудта эсэргүү Советскэ Союзай ябуулжа байhан дэйн болбол хүн түрэлхитэндэ мэдэгдэхэ бүхы дайн байлдаанууд соohоо эгээ үнэнтэ зүб дайн болоно, юуб гэхэдэ, бидэ болбол хүн түрэлхитэнэй хорото дэйсэнтай дайлалгажа байнабди. Манай хэжэ байгаа дайн болбол оломиллион советскэ арадэй ажабайдалай, нэрэ түрын, эрхэ сүлөөгэй түлөө, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин дайлан абаhан юумэнүүные хамгаалхын түлөө үхибүүдэйнгээ ами наhан ба зол жаргалай түлөө хэжэ байhаа дайн мүн.

Немецко-фашистска эзэмдэгшэдые хюдан hалгаахаhаа үлүү ехэ, хүндэтэй hайн юрэнхы хүн түрэлхитэнэй зорилго гэжэ байхагүй юм. Гансаган лэ фашистска Германиие бута сохижо, манай газар дээрэ сүмэрэн ороhон фашистска hүрэг дээрмэшэдые хюдан hалгаажа, хүрин тахалые үгы хэзээ hаа гүй!

Немецкэ юнкернүүдэй ба заводуудай эзэдэй богоолнууд болохын тулда Советскэ Союзай арадуud болбол оронойнгоо дотор хазнта засагай ба капитализмын паралалтые унагажа шуhал алхаhан бэшэ юм, шэнэ, социалистическэ ёhоор ажа байдалаа байгуулхагаа өөhэдынгөө ажалые мүн богоолнууд болохо ябаладта зорюулан табижа байhан бэшэ юм. Эрхэ сүлөөдэ дурэтай агуухэ советскэ арад болбол фашистнуудай урда толгойгоо доошо hүгэлэхэгүй! Эрхэ сүлөө ба бээ даанхай байдалаа үгэхгүй! Арадай хүсэ шадал ба дура зорилгые хуулаан дураха тиимэ хүсэн байхагүй.

Немецкэ : империалистнуудта эсэргүү Советскэ Союзай ябуулжа байhан дэйн болбол хүн түрэлхитэндэ мэдэгдэхэ бүхы дайн байлдаанууд соohоо эгээ үнэнтэ зүб дайн болоно, юуб гэхэдэ, бидэ болбол хүн түрэлхитэнэй хорото дэйсэнтай дайлалгажа байнабди. Манай хэжэ байгаа дайн болбол оломиллион советскэ арадэй ажабайдалай, нэрэ түрын, эрхэ сүлөөгэй түлөө, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин дайлан абаhан юумэнүүные хамгаалхын түлөө үхибүүдэйнгээ ами наhан ба зол жаргалай түлөө хэжэ байhаа дайн мүн.

Немецко-фашистска эзэмдэгшэдые хюдан hалгаахаhаа үлүү ехэ, хүндэтэй hайн юрэнхы хүн түрэлхитэнэй зорилго гэжэ байхагүй юм. Гансаган лэ фашистска Германиие бута сохижо, манай газар дээрэ сүмэрэн ороhон фашистска hүрэг дээрмэшэдые хюдан hалгаажа, хүрин тахалые үгы хэзээ hаа гүй!

Немецкэ юнкернүүдэй ба заводуудай эзэдэй богоолнууд болохын тулда Советскэ Союзай арадуud болбол оронойнгоо дотор хазнта засагай ба капитализмын паралалтые унагажа шуhал алхаhан бэшэ юм, шэнэ, социалистическэ ёhоор ажа байдалаа байгуулхагаа өөhэдынгөө ажалые мүн богоолнууд болохо ябаладта зорюулан табижа байhан бэшэ юм. Эрхэ сүлөөдэ дурэтай агуухэ советскэ арад болбол фашистнуудай урда толгойгоо доошо hүгэлэхэгүй! Эрхэ сүлөө ба бээ даанхай байдалаа үгэхгүй! Арадай хүсэ шадал ба дура зорилгые хуулаан дураха тиимэ хүсэн байхагүй.

Немецкэ : империалистнуудта эсэргүү Советскэ Союзай ябуулжа байhан дэйн болбол хүн түрэлхитэндэ мэдэгдэхэ бүхы дайн байлдаанууд соohоо эгээ үнэнтэ зүб дайн болоно, юуб гэхэдэ, бидэ болбол хүн түрэлхитэнэй хорото дэйсэнтай дайлалгажа байнабди. Манай хэжэ байгаа дайн болбол оломиллион советскэ арадэй ажабайдалай, нэрэ түрын, эрхэ сүлөөгэй түлөө, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин дайлан абаhан юумэнүүные хамгаалхын түлөө үхибүүдэйнгээ ами наhан ба зол жаргалай түлөө хэжэ байhаа дайн мүн.

Немецко-фашистска эзэмдэгшэдые хюдан hалгаахаhаа үлүү ехэ, хүндэтэй hайн юрэнхы хүн түрэлхитэнэй зорилго гэжэ байхагүй юм. Гансаган лэ фашистска Германиие бута сохижо, манай газар дээрэ сүмэрэн ороhон фашистска hүрэг дээрмэшэдые хюдан hалгаажа, хүрин тахалые үгы хэзээ hаа гүй!

Немецкэ юнкернүүдэй ба заводуудай эзэдэй богоолнууд болохын тулда Советскэ Союзай арадуud болбол оронойнгоо дотор хазнта засагай ба капитализмын паралалтые унагажа шуhал алха